

RELEVANS OG RÆKKEVIDDE

DANSKE KIRKERS RÅD 2011

Danske Kirkers Råd
National Council of Churches in Denmark

VELKOMMEN TIL ÅRSBERETNINGEN 2011

'Relevans og rækkevidde' har vi valgt at kalde Årsberetningen for 2011. Her kan du læse om Danske Kirkers Råds mange arbejdsområder og om nogle af vores mange aktiviteter. Du kan bl.a. læse om Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne, om Grøn Kirke og om forberedelserne til Danske Kirkedage. Arbejdsområderne i Danske Kirkers Råd har ikke bare relevans, men også rækkevidde. Det vidner de mange fortællinger om her i Årsberetningen - skrevet af både dem, der stod for aktiviteterne og dem, der var med som deltagere.

Rigtig god læselyst!

20 MIGRANT MENIGHEDER

22 INTER- RELIGIØS DIALOG

30

GRØN KIRKE

38 DANSKE KIRKEDAGE

DANSKE KIRKEDAGE

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR: HANNA SMIDT

LAYOUT: HANNA SMIDT

KORREKTUR: JENS CHRISTIAN BJØRNSKOV, MADS CHRISTOFFERSEN

FOTOS: CHRISTIAN ROAR PEDERSEN, BENT DAHL JENSEN, MADS CHRISTOFFERSEN, LEIF TUXEN, ISTOCKPHOTO.COM, THOMAS MØLVIG, "ONE BODY" ULRIK JANTZEN, DAS BÜRO FOR FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP, MARTIN MUNCH, ROSKILDE STIFT, KIM MATTHÄI LELAND, BIRGITTE RATHJE, SUSANNE RANDERS

TRYK: KLS GRAFISK HUS

INDHOLD

RELEVANS OG RÆKKEVIDDE FORMANDENS BERETNING	6
ÅRET DER GIK GENERALSEKRETÆRENS BERETNING	7
STYRKE I FORSKELLIGHEDER PRAKTIKANT BERETTER FRA DKR	9
DANSKE KIRKERS RÅD - HVEM OG HVAD?	9
MEDLEMSGRUPPER OG ORGANISATIONER	10
RÆKKEVIDDE OG RELEVANS	
INTERVIEW MED MORTEN THOMSEN HØJSGAARD	14
ÅRSMØDE 2011	16
EXIT ER NYT MEDLEM AF DANSKE KIRKERS RÅD	17
GRUPPER OG AKTIVITER	
FRIHED OG LIGE VILKÅR	20
KONTAKTGRUPPEN FOR MUSLIMER OG KRISTNE	22-24
ANTI-TRAFFICKINGGRUPPEN	25
MIGRANTGRUPPEN	26-28
KROP, KIRKE OG MENNESKELIGE RLATIONER	29
KLIMA- OG MILJØGRUPPEN	30-36
DANSKE KIRKEDAGE	
DANSKE KIRKEDAGE 2013 TAGER FORM	38
VELKOMMEN TIL AALBORG I 2013	39
MENNESKE, HVOR ER DU?	40
DANSKE KIRKEDAGE - OGSÅ FOR FRIKIRKERNE	41
ØKUMENI UDE OG HJEMME	
DANSKE KIRKERS RÅD - REPRÆSENTERET UDE OG HJEMME	44
KIRKERNES VERDENS RÅD	44
KONFERENCEN FOR EUROPÆISKE KIRKER	45
DET NORDISK-BALTISKE SAMARBEJDE	37
STUDIETUR TIL GENEVE	46
ØKUMENISK EFTERÅRSKURSUS	47
DET ØKUMENISKE STUDIELEGAT	48
ÅRSREGNSKAB	52

Danske Kirkers Råd giver kirker og kirkelige organisationer mulighed for at bygge relationer, samarbejde, dele erfaringer og diskutere diakoni, mission og teologi.

Danske Kirkers Råd er en ressource for kirker og kirkelige organisationer. Samtidigt støttes kirker og organisationer til at være en ressource for hinanden og udtale sig med fælles stemme.

Hver kirke og organisation deltager med sin særlige identitet, erfaring og med sine prioriteter i en fælles søgen efter kristen enhed.

RELEVANS OG RÆKKEVIDDE

Rækkevidden af det økumeniske arbejde og relevansen af det kan snart sagt ikke være større - ikke blot for de kristne, men også for andre trossamfund og for hele det danske samfund. Det vidner arbejdsåret i 2011 om. Formanden beretter.

Formand for Danske Kirkers Råd, domprovst Anders Gadegaard

DANSKE KIRKERS RÅD 2011: 2011 har været et arbejdsår i Danske Kirkers Råd – det første under den igangværende treårsplan. Fokus har særligt været på udbredelsen af Grøn Kirke, øget lighed mellem kirkesamfundene, opmærksomhed omkring migrantmenighederne og på samtalen og samarbejdet med de muslimske trossamfund i Danmark.

Klar fælles teologi om Grøn Kirke

Der ligger en klar fælles teologi bag engagementet i Grøn Kirke. Det handler om Guds overdragelse af opgaven til mennesket at forvalte skaberværket nænsomt, så det ikke udpines, men forbliver rigt og frodigt til glæde for kommende generationer. Derfor satser Danske Kirkers Råd på at få så mange menigheder som muligt til konkret at gå foran i kampen for at formindske belastningen på skaberværket ved at reducere deres CO₂ udslip. Menighederne opfordres også til at sætte ord og refleksion på at udtrykke sig i gudstjeneste, bøn, sang og musik om sammenhængen mellem tro og aktiv handling.

Ikke ens, men lige vilkår for trossamfundene

Konkrete sager har i løbet af året krævet flere udspil overfor offentligheden og ministerierne for at sikre – ikke nødvendigvis ens, men lige vilkår for trossamfundene. I 2011 gjaldt det lovforslaget om vielse af to af samme køn og dette lovforslags konsekvenser for trossamfundene og desuden en sag om diskriminerende behandling af en frimenighed, som ikke kunne opnå offentlig projektstøtte. En tredje sag har været en fælles henvendelse til folkekirkens biskopper om muligheden for at få fastlagte regler for udlån af folkekirkens bygninger til andre kirkesamfund, så der ikke i hvert enkelt tilfælde skal søges om tilladelse, men blot træffes lokal afgørelse.

Migrantmenighedernes trivsel på dagsorden

Den påkrævede indsats for at fremme migrantmenighedernes trivsel fortsætter med at optage os. Et højdepunkt fandt sted umiddelbart efter nytår 2012, hvor en fælles økumenisk gudstjeneste fandt sted i Københavns domkirke, tilrettelagt i 2011 af repræsentanter for en række

migrantmenigheder sammen med præster fra folkekirken. Men der er lang vej endnu til at vi kan sige, at de gamle menigheder hjælper de nye til at trygt og blomstrende menighedsliv. Mange menigheder kæmper med at finde steder at holde gudstjeneste. Dels har de som regel næsten ingen økonomi til det, dels er det svært at få gæsteplads i de eksisterende kirker om søndagen – det er trods alt ikke ret mange kirker, der er blevet ledige endnu. Dertil kommer, at mange ikke magter det danske sprog så godt endnu, og heller ikke har lært de offentlige systemer så godt at kende, at de altid véd, hvor man skal henvende sig med sine vanskeligheder. Derfor er der brug for en form for organisering. Men det kræver på den anden side et øget tillidsforhold mellem de mange meget forskellige menigheder. Det arbejdes der på især gennem den årlige konference for migrantmenighedsledere på Brogården, som samler et halvt hundrede deltagere.

Religionerne i det offentlige rum

Problemstillingen er på mange måder ikke anderledes for de mange muslimske trossamfund i Danmark. Også de kæmper med knappe ressourcer og vanskeligheder med at opnå støtte og anerkendelse fra det offentlige samfund. Danske Kirkers Råd anser det for en væsentlig opgave at bidrage til, at rammerne for alle anerkendte trossamfunds muligheder for at udfolde sit religiøse liv er så gunstige som muligt. Det fordrer både fokus på indholdet i de enkelte trosretninger, så folk véd, hvad de egentlig står for, og det fordrer fokus på konkret samarbejde dér, hvor det tjener trossamfundenes fælles sag. Det betyder f.eks. at der gives plads til religionens udtryk i det offentlige rum. Et foreløbigt højdepunkt i samarbejdet med Muslimernes Fællesråd, der samler op mod 2/3 af de praktiserende muslimer i Danmark, opnåedes, da Udenrigsministeriet gav tilsagn i 2011 om at finansiere en dobbeltkonference for muslimske og kristne religiøse ledere i Mellemøsten og i Danmark med henblik på at udtale sig til offentligheden sammen om så store emner som gudstro, frihedsrettigheder og beskyttelse af religiøse mindretal.

Generalsekretær Mads Christoffersen:

ÅRET DER GIK

Arbejdet i Danske Kirkers Råd er et kludetæppe af mangfoldige og meningsfulde aktiviteter. 2011 vidnede om styrket samarbejde på tværs af kirker og organisationer i Danske Kirkers Råd.

DANSKE KIRKERS RÅD 2011: "Vor Herres kludetæppe" var temaet for Danske Kirkers Råds årsmøde i maj 2011. Temaet afspejler mangfoldigheden i hele Danske Kirkers Råds arbejde. På mange måder er det økumeniske arbejde generelt og Danske Kirkers Råds arbejde i særdeleshed ligesom et kludetæppe. De mange forskellige tråde i forskellige former og farver er uforbundet ganske forskellige fra hinanden. Men forbundet i et stort tæppe danner de en fin helhed – en enhed i al sin mangfoldighed. Det er netop denne mangfoldighed, der præger arbejdet i Danske Kirkers Råd.

Nye arbejdsområder

Ved Årsmødet 2011 blev en ny arbejdsplan vedtaget for de kommende tre år. Krop, kirke og menneskelige relationer og Anti-trafficking er to nye arbejdsområder i Danske Kirkers Råd. Det ene stiller fokus på kirkernes syn på emner som relationer, køn og seksualitet. Det andet vil styrke netværket mellem kirker og kirkelige organisationer, der arbejder for at bekæmpe menneskehandel som vor tids slaveri.

Kirker og ligestilling

Det er helt grundlæggende for Danske Kirkers Råd fortsat at arbejde for kirkernes frihed og lige vilkår. Derfor har arbejdsgruppen Frihed og lige vilkår sammen med Forretningsudvalget og Rådet også i 2011 gjort opmærksom på ulige vilkår og bidraget med forslag til større fleksibilitet og forbedret samarbejde mellem kirkerne.

På vandring sammen

Migrantmenighederne er en del af det kirkelige landskab herhjemme og ude i verden. Derfor er det naturligt, at Danske Kirkers Råd engagerer sig med migrantmenigheder både som en del af sin struktur og gennem samarbejde ved konkrete arrangementer. I 2011 blev

den tredje migrantpræstekonference afholdt og igen i år med et stort antal deltagere. Vi tog hul på 2012 med en flot international gudstjeneste i Københavns Domkirke i anledning af Helligtrekonger med nogle af de mange migrantmenigheder.

Kirkerne og klimaet

Kirkernes klimaengagement fortsætter. I Danmark har vi nu mere end 100 grønne kirker. Også en ordning for kirkelige organisationer, som vil være grønne, er kommet godt i gang. I det seneste år har Danske Kirkers Råd og Roskilde Stift indgået et frugtbart samarbejde for at gøre stiftet grønt og engagere både menighed, præster og provster i det lokale arbejde.

Menneske, hvor er du?

Danske Kirkedage 2010 var en stor succes. Ikke længe efter, at de sidste deltagere havde forladt Viborg, begyndte forberedelserne til Danske Kirkedage 2013 i Aalborg. Aalborg Stift har fra starten været dybt engageret i sit værtskab og har ansat en sekretær til stor gavn for de lokale forberedelser. En visionsdag blev afholdt i foråret 2011 og en komite er nu nedsat til at stå for forberedelserne. Det er strømmet ind med forslag til, hvad der skal med på Kirkedage 2013 med temaet "Menneske, hvor er du?". 60 kirkesamfund og kirkelige organisationer er nu med i Danske Kirkedage og er med til at sikre den nationale forankring og kirkelige bredde.

Dialog ude og hjemme

Danske Kirkers Råd er kirker i dialog. Samtaler på tværs af kirkelige tilhørsforhold er grundlæggende for vores arbejde. Men i de senere år har vi med Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne indledt en engageret dialog med vores muslimske søsterorganisation, Muslimerne Fællesråd. Med støtte fra Udenrigsministeriet står Kontaktgruppen i 2012 for en international dialogkonfe-

rence i Mellemøsten og i Danmark. Både teologi, etik og rettigheder vil være på dagordenen for denne dobbeltkonference for muslimske og kristne ledere.

Sekretariatet

I 2011 ansatte vi Maria Pedersen for at styrke administrationsdelen af sekretariatets arbejde. Med de mange aktive arbejdsgrupper, netværk til andre nationale og internationale partnere og en ambition om hele tiden at styrke synligheden af arbejdet i Danske Kirkers Råd, er der meget at se til, også for de ansatte og frivillige på sekretariatet. Sekretariatet bistår alle arbejdsgrupperne og det er således altid en spændende balancegang for sekretariatet mellem den favnende bredde og grundighedens dybde, der præger hverdagen.

Økonomi

Driften af Danske Kirkers Råd bæres primært af kontingenterne fra medlemskirker og -organisationer. Desuden søger vi, og får støtte fra, en række fonde til konkrete aktiviteter, ligesom vi også indgår samarbejdsaftaler som det f.eks. gælder emner som interreligiøs dialog og Grøn Kirke.

For at kunne bibeholde status af §8a-organisation og sikre de årlige tipsmidler, kræves det, at vi også får støtte fra private givere. Derfor er vi taknemlige over den støtte, som enkeltpersoner giver os, både som enkeltbeløb eller som løbende støtteaftale.

Med støtte fra Udenrigsministeriet står Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne i 2012 for en international dialogkonference i Mellemøsten og Danmark. I 2011 var en delegation i Libanon for at forberede konferencen.

STYRKE I FORSKELLIGHEDER - FREMFOR BEGRÆNSNINGER

I foråret 2011 havde Danske Kirkers Råd fornøjelsen af at have Linda Rönnow i praktik i 10 uger. Hun indgik i sekretariatets hverdag og bidrog særligt til arbejdet med Grøn Kirke.

Af Linda Rönnow, Kristendom-, Kultur- og Kommunikationsstuderende, praktikant i Danske Kirkers Råd

PRAKTIKANT I DANSKE KIRKERS RÅD 2011: "Hvad laver man egentligt på Danske Kirkers Råds sekretariat?" Det spørgsmål har jeg fået mange gange i forbindelse med min praktik fra 3K-uddannelsen på sekretariatet i foråret 2011. Et enkelt spørgsmål, men ikke et enkelt svar, for jeg fristes til at svare med den gamle frase: "Hvad laver man ikke?"

Jeg kan og skal slet ikke nævne alle de spændende og utroligt givende ting, jeg blev "udsat for". Men for at beskrive mangfoldigheden og forskelligheden i sekretariatets dagligdag, kunne jeg nævne den meget spændende og grænsenedbrydende middag med 150 muslimer og kristne i København, som Danske Kirkers Råd og Muslimernes Fællesråd arrangerede.

Der var også den nordiske konference i Grøn Kirke-regi, der fandt sted over flere dage på Diakonissestiftelsen med sekretariatet som primus motor og med deltagere fra fem lande. Her flød ideer og erfaringer i en lind strøm til stor inspiration for alle. Foråret var også tiden til en ny Grøn Kirke Avis, som jeg fik det privilegium at være med til at lave, for dermed at få indblik i den tænkning, der foregår omkring miljø og klimaforandringer i kirkelige såvel som sekulære kredse.

Men af stor vigtighed var selvfølgelig også alle de mindre møder og samtaler, der foregår i hverdagen på sekretariatet samt ikke mindst alt det praktiske, som jo er nødvendigt for at få hele maskineriet til at hænge sammen. Danske Kirkers Råds sekretariat er ikke en stor, personaletung affære, men tværtimod en lille, effektiv

enhed, med dedikerede medarbejdere, der løfter i fællesskab – både når det handler om teologi og når der skal pakkes kuverter – ikke to dage er ens!

Efter ti ugers praktik var jeg fyldt op med indtryk fra arrangementer og møder, store som små, af samtaler over frokosten og ikke mindst fyldt med en glæde over den tone, der danner baggrunden for alle aktiviteterne: nemlig den indbyrdes respekt og accept af forskellighederne mellem de mange kirkesamfund og kirkelige organisationer, som ikke mindst sekretariatets medarbejdere er så gode til at formidle og bruge. Et ønske om og en evne til at se styrken fremfor begrænsningerne i forskellene. Den økumeniske tanke udlevet!

**"DANSKE KIRKERS RÅDS
SEKRETARIAT ER IKKE EN
STOR, PERSONALETUNG
AFFÆRE, MEN TVÆRTI-
MOD EN LILLE, EFFEKTIV
ENHED, MED DEDIKEREDE
MEDARBEJDERE, DER
LØFTER I FÆLLESSKAB."**

Linda Rönnow

MEDLEMSKIRKER OG ORGANISATIONER

Pr. 31.12. 2011

RÅDET

KIRKER

APOSTOLSK KIRKE
BAPTISTKIRKEN I DANMARK
BRØDREMENIGHEDEN
DEN ANGLIKANSKE KIRKE
DEN KOPTISK-ORTODOKSE KIRKE
DEN ORTODOKSE KIRKE (KONSTANTI-
NOPELS PATRIARKAT)
DET DANSKE MISSIONSFORBUND
DEN REFORMERTE SYNODE
DEN ROMERSK-KATOLSKE KIRKE
FOLKEKIRKENS MELLEMKIRKELIGE RÅD
FRELSENS HÆR
INTERNATIONAL CHURCH OF COPENHAGEN
MARKENS LILJER/MCC
METHODISTKIRKEN I DANMARK
PINSEKIRKEN I KØBENHAVN
SVENSKA GUSTAFSKYRKAN

ØKUMENISK FORUM

ORGANISATIONER OG STIFTER

ALPHA DANMARK
ASSISIKREDSEN
BAPTISTKIRKENS BØRNE- OG UNGDOMS-
FORBUND
BIBELSELSKABET
CHURCH OF LOVE
DANMARKS KIRKELIGE MEDIECENTER
DKG
DANMARKS UNGE KATOLIKKER
DANMARKS ØKUMENISKE KVINDEKOMITE
DANMISSION
DANSK OASE
DANSKE BAPTISTERS KVINDEFORBUND
DE GRØNNE PIGESPEJDERE
DEN FOLKEKIRKELIGE AIDS-TJENESTE
DET ØKUMENISKE CENTER I ÅRHUS
EXIT
FDF
FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP
FYENS STIFT
HADERSLEV STIFT
HELSINGØR STIFT
HERLEV FÆLLESKIRKELIGE UDVALG
IKON-DANMARK
KFUKS SOCIALE ARBEJDE
KFUM OG KFUK I DANMARK
KFUM-SPEJDERNE I DANMARK
KIRKEFONDET
KIRKELIGT CENTRUM
KIRKERNES INTEGRATIONS TJENESTE
KØBENHAVNS STIFT
LOLLAND-FALSTERS STIFT
MALTESERRAADET
MISSION AFRIKA
RIBE STIFT
ROSKILDE STIFT
STUDENTERMENIGHEDEN I ÅRHUS
TVÆRKULTURELT CENTER
VIBORG STIFT
VOR FRUE KIRKE, KØBENHAVN
YOUTH FOR CHRIST
Y'S MEN DANMARK
ØKUMENISK UNGDOM
ÅALBORG STIFT
ÅRHUS STIFT

DANSKE KIRKERS RÅD - HVAD & HVEM?

Danske Kirkers Råd er det bredeste kirkelige netværk i Danmark. Danske Kirkers Råd er et nationalt råd af kirker og kirkelige organisationer og en projektbaseret netværksorganisation. Medlemskirker og medlemsorganisationer kan iværksætte samarbejde til fælles projekter inden for relevante indsatsområder.

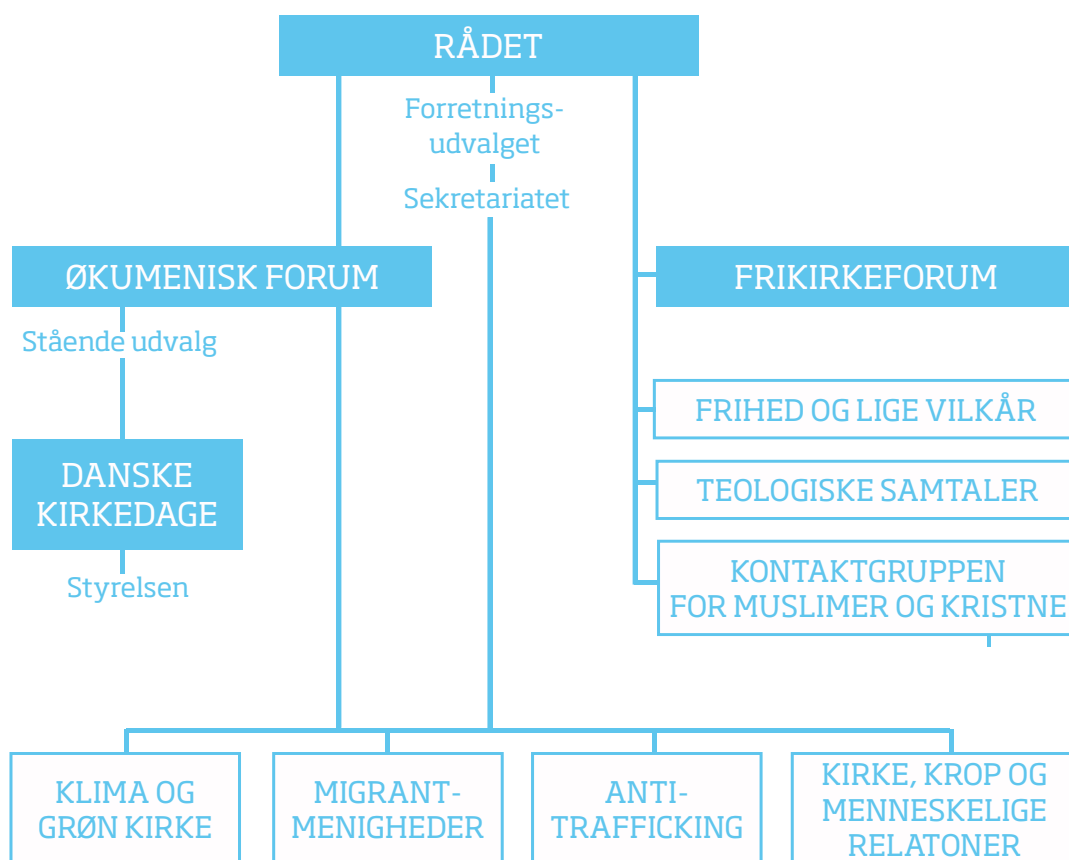
Danske Kirkers Råd består pt. af 16 medlemskirker og 44 kirkelige organisationer fordelt på henholdsvis Rådet (for kirkesamfund) og Økumenisk Forum (for kirkelige organisationer, menigheder og folkekirkens stifter). Danske Kirkers Råd har

en række arbejdsområder. Nogle har kommissorier til kontinuerligt arbejde med faste opgaver, andre grupper arbejde er knyttet til konkrete arrangementer eller begivenheder.

Er du interesseret i at høre mere om, hvordan man bliver en del af arbejdet? Læs på de følgende sider uddrag fra Danske Kirkers Råd arbejde. Kontakt gerne sekretariatet for at høre mere. Læs mere om og find kontaktoplysninger på sekretariatet og arbejdsområdernes kontaktpersoner på:

www.danskekirkersraad.dk

DANSKE KIRKERS RÅD

 = RÅD OG FORA

 = ARBEJDSGRUPPER

RÆKKEVIDDE OG RELEVANS

DANSKE KIRKERS RÅD ER SOM JULETRÆET JULEAFTEN

“Ligegyldighed og selvoptagethed er to store udfordringer, som kirker i Danmark står overfor,” mener Bibelselskabets generalsekretær Morten Thomsen Højsgaard. “En af løsningerne er inspirerende og tillidsvækkende samarbejde på tværs af forskellige kirkelige traditioner.”

Af Hanna Smidt, akademisk medarbejder, Danske Kirkers Råd

INTERVIEW: Hvilke udfordringer er kirkerne i Danmark fælles om?

- Ligegyldighed er en stor fælles udfordring for alle kirker i Danmark. Det hænger tæt sammen med kampen om danskernes tid. For rigtig mange mennesker har så travlt i dag, at alt det med tro og kirke og Vorherre først får plads langt, langt nede på deres prioriteringsliste.

- En anden stor udfordring er tidens dyrkelse af selvet. Vi opfordres ustandseligt til at udvikle os selv og realisere os selv. Men hvor bliver fællesskabet omkring menigheder eller sammenhængskraften i sognene af, hvis alle bare tænker på sig selv?

Hvordan kan vi imødekomme de udfordringer? Hvilke budskaber kan kirkerne stå sammen om?

- Kirkerne har et væsentligt budskab og en vigtig funktion i en tid med overdreven travlhed og

selvoptagethed. Der kan være store forskelle på, hvad der sker, eller hvordan der prædikes i kirkerne om søndagen. Alligevel er der mange fælles pointer, som kirkerne kan komme langt med at stå sammen om. Samarbejde skaber inspiration og øger tilliden.

- Det er vigtigt for alle mennesker at få tænkt dybere over meningen med livet. Men prøv at begynde med at skabe glæde for andre i stedet for dig selv. Livet har værdi for alle mennesker, også dem, der ikke føler, at de slår til i samfundets ræs. Den type holdninger stammer fra det fælles kristne fundament, Bibelen, og fra en skatkiste af salmer, som kristne er fælles om. Men budskaberne har ikke kun religiøs værdi, de er også alment menneskelige og afgørende som modvægt til tidsånden og af hensyn til trivsel i vores samfund som helhed.

“TROENDE MENNESKER SKAL IKKE VÆRE ENS, OG DET ER FEJLAGTIGT AT TRO, AT FÆLLESKIRKELIGT ARBEJDE HANDLER OM AT FÅ ALLE KIRKESAMFUND TIL AT LIGNE HIN-ANDEN ELLER AT FINDE KOMPROMISSER I ALLE TÆNKELIGE SPØRGSMÅL. MEN NÆSTEN HVER GANG MENNESKER MED FORSKELLIGE KIRKELIGE RØDDER TALER SAMMEN, GÅR DET OP FOR OS, HVOR MEGET VI KAN VÆRE ENIGE OM AT SÆTTE PRIS PÅ.”

Morten Thomsen Højsgaard

“VI OPFORDRES USTANDSELIGT TIL AT UDVIKLE OS SELV OG REALISERE OS SELV. MEN HVOR BLIVER FÆLLESSKABET OMKRING MENIGHEDER ELLER SAMMENHÆNGSKRAFTEN I SOGNE AF, HVIS ALLE BARE TÆNKER PÅ SIG SELV?”

Morten Thomsen Højsgaard

Hvad er behovet for kirkernes samarbejde i dag?

- Jeg glæder mig selv over, at samarbejdet mellem kirkerne ser ud til at lykkes på mange stræk i disse år. Det gavner alle, som deltager i samarbejdet. Der ligger store dybder i respekten for og accepten af det, som er anderledes.

- Troende mennesker skal ikke være ens, og det er fejlagtigt at tro, at fælleskirkeligt arbejde handler om at få alle kirkesamfund til at ligne hinanden eller at finde kompromisser i alle tænkelige spørgsmål. Men næsten hver gang mennesker med forskellige kirkelige rødder taler sammen, går det op for os, hvor meget vi kan være enige om at sætte pris på.

Hvordan er Danske Kirkers Råd relevant i den sammenhæng?

- Danske Kirkers Råd er som juletræet juleaften.

Det er svært at forestille sig, at tingene kan fungere uden. Danske Kirkers Råd skal være der og sikre, at alle medlemmerne af den store kristne familie mødes og fejrer alt det, vi har til fælles, mindst en gang om året. Gerne oftere.

- Danske Kirkers Råd er både et symbol på viljen til samtale og en helt konkret platform, hvor vi kan finde sammen, så samtalen rent faktisk har et sted at finde sted .

- Men for at vende tilbage til billedet med juletræet, så skal rådet selvfølgelig huske på, at træet ikke i sig selv er julens egentlige mål eller indhold. Det er Kristus.

LIDT FOR HYGGELIGT OG LIDT FOR UFARLIGT?

Årsmødet i 2011 blev holdt i Metodistkirken i København. Vi har spurgt biskop Christian Alsted om, hvordan han oplevede årsmødet. Han opfordrer Danske Kirkers Råd til fortsat at tage modige skridt, som kirkens stemme i Danmark.

Af Christian Alsted, biskop i Metodistkirken for Norden og Baltikum

Årsmødebetrægtninger: Årsmødet var hyggeligt - en hel dag sammen med gode venner og bekendte fra den nationale kirkelige landsby, gode samtaler over god mad, inspirerende indlæg, gudstjeneste og et godt forberedt og gennemført årsmøde. Vi var et strålende tegn på kirkens enhed i al sin mangfoldighed, som visionen for 2011-2013 udtrykte det. Men var vi et tegn for andre end os selv?

Der er meget varme og god vilje i det økumeniske landskab i Danmark, og vi gør meget godt. Vi mødes, vi taler sammen, vi sætter fokus, vi laver udvalg, vi skriver rapporter og arrangerer en og anden økumenisk gudstjeneste. Og det er her det ufarlige kommer ind i billedet. Vi beskæftiger os især med os selv, hinanden og vores fælles problematikker. Det vil sige især de problematikker, som ikke er mere problematiske end, at vi kan være nogenlunde enige.

Hvordan ville det se ud, hvis den normalt så svage kir-

kelige røst i Danmark tog sin selvskabte mundkurv af og stillede det danske samfund, vores politiske ledere og os selv til regnskab i forhold til evangeliet? Der er nok at tage fat på – fattigdommen både den lokale og den globale, danskernes massive fravalg af kristendommen, den danske drukkultur og de unges verdensrekord i alkoholforbrug, Danmark som krigsførende nation, for bare at nævne nogle få.

Den brede teologiske diskurs siger, at i Danmark blander vi ikke kristendom og politik sammen. Derfor påskønner jeg, at Danske Kirkers Råd af og til har vovet at tage stilling ved at sætte fokus på emner med politiske implikationer, som for eksempel klimaet. Er det tid for os at tage flere modige skridt sammen, og sætte fokus på flere af de væsentlige og farlige emner? Måske vil det ikke øge hyggen over kaffekopperne, men gennem teologisk arbejde og refleksion, som leder frem til fælles holdning og handling, vil vi kunne blive et tydeligere tegn på kirkens enhed i al sin mangfoldighed.

“ER DET TID FOR OS AT TAGE FLERE MODIGE SKRIDT SAMMEN I DANSKE KIRKERS RÅD OG SÆTTE FOKUS PÅ FLERE AF DE VÆSENTLIGE OG FARLIGE EMNER?”

Christian Alsted

DERFOR MELDTE VI OS IND I DKR

Hvert år melder nye kirker og kirkelige organisationer sig ind i Danske Kirkers Råd. Det kan der være mange gode grunde til. EXIT ønsker at være en del af et større netværk og samarbejde på tværs af fagområder og trossamfund. Derfor meldte de sig ind i Økumenisk Forum i Danske Kirkers Råd i 2011. Interview med organisationschef Ann Skov Sørensen.

Af Søren A. Schønher, Kristendom, Kultur og Kommunikationsstuderende.

NYT MEDLEM I DANSKE KIRKERS RÅD 2011:

Hvorfor har EXIT meldt sig ind i Danske Kirkers Råd?

Vi er i gang med at gøre EXIT landsdækkende og det er helt klart kontakten til lokale menigheder, der er første skridt. Den kontakt håber vi på at styrke ved at melde os ind i det økumeniske fællesskab. Vi ønsker at være en del af et større netværk og samarbejde på tværs af fagområder og trossamfund.

Hvad er din erfaring med Danske Kirkers Råd?

Jeg har siddet i Danske Kirkers Råds forretningsudvalg i seks år og har også været ansat som u-landskonsulent under Det Økumeniske Fællesråd, som er forløberen for Danske Kirkers Råd. Rådet yder en meget betydningsfuld opbakning til de danske kirker og de kristne organisationer.

Hvorfor vil EXIT række ud i hele Danmark?

Indsatte afsoner, for langt størstedelen, flere steder i landet i løbet af en afsoning. Med hjælp fra menighederne rundt omkring i landet kan vi holde kontakten til brugerne. Menighederne kan hjælpe ved at invitere

brugerne med i deres ikke kriminelle netværk og med til de gode sociale aktiviteter, som eksisterer i kirkerne.

Hvordan kan Danske Kirkers Råd hjælpe Exit som organisation?

Vi kan evt. finde grobund for en arbejdsgruppe, der fokuserer på nogle af de problemstillinger, vi arbejder med til hverdag og dermed få dem løftet op på et økumenisk, nationalt og måske internationalt niveau. Vores ansatte kan med stor fordel gøre nytte af Danske Kirkers Råds erfaringer og ressourcer f.eks. ved at deltage i Økumeniske Efterårskursus.

Hvordan kommer det diakonale tilkende i jeres arbejde?

Arbejdet blandt fanger hører til i hjertet af kirkens sociale arbejde. Vi har et tæt samarbejde med fængselspræster og kirker, og vi lægger ikke skjul på, at vi er en diakonal organisation. Brugere oplever, at EXIT og kirken er et sted, hvor de bliver ligeværdigt modtaget og hvor de kan starte en ny tilværelse, fri for kriminalitet. Så der er brug for menighederne derude!

EXIT

EXIT er et diakonalt tilbud til indsatte og ex-indsatte, som under fængselsopholdet beslutter sig for at ville "starte på en frisk", når afsoningen er overstået. Målet er at hjælpe indsatte og ex-indsatte til at leve som aktive mennesker uden kriminalitet.

Læs mere på www.exit-danmark.dk

ARBEJDSOMRÅDER OG AKTIVITETER

Frihed og Lige Vilkår
Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne
Anti-traffickinggruppen
Migrantgruppen
Krop, kirke og menneskelige Relationer
Klima- og Miljøgruppen

- samt udpluk af gruppernes arbejde og aktiviteter i 2011

FRIHED OG LIGE VILKÅR

Arbejdsgruppen arbejder på det kirke- og religionsretlige område med tiltag, der søger at fremme lige vilkår for danske kirker. Arbejdet med 'kirkebidrag som kildeskat' blev i årets løb hentet ind som én af arbejdsgruppens opgaver. En udvidet brug af folkekirkens bygninger, lige vilkår vedr. vielse af to af samme køn og drøftelser af konsekvenserne for frikirkerne af en ny styrelseslov for folkekirken var andre temaer, der behandledes i årets løb.

Af Bent Hylleberg, Baptistkirken, formand for Frihed og Lige Vilkår

FRIHED OG LIGE VILKÅR 2011: Arbejdsgruppen ønsker ikke, at nogen kirke skal stilles ringere, end det er tilfældet i dag. Derimod bør 'de fra folkekirken afvigende trossamfund' – indenfor grundlovens rammer – have lige vilkår med folkekirken på områder, hvor disse kirker oplever at blive diskrimineret. Det siger i sig selv noget om arbejdsrets rækkevidde.

Slingrekurs for "de afvigende trossamfund"

'De fra folkekirken afvigende trossamfund' blev flyttet ud af Kirkeministeriet i 2007. Siden har de været på slingrekurs, og efter regeringsdannelsen sidst på året, havnede de i Ankestyrelsen under Social- og Integrationsministeriet. En sådan behandling i den offentlige forvaltning er selvsagt utilfredsstillende. Arbejdet på at finde et varigt hjemsted er gået i gang. Skal kirkerne tilbage til Kirkeministeriet eller jagte noget bedre, der peger frem mod 'lige vilkår' for alle trossamfund? På en måde er tiderne groteske: Vi har fået en Ligestillings- og Kirkeminister, der dog ikke har som opgave at arbejde med 'lige vilkår' for de danske kirker, idet dette ligger udenfor hans myndighedsområde. Rækkevidden er – unaturligt – stækket.

Kirkebidrag som kildeskat

Udvalgets arbejde med at fremme en ordning, hvorved de trossamfund, der måtte ønske det, kan få opkrævet kirkebidrag som kildeskat, er sat i gang på ny. Kirkerne tilsluttede sig for år tilbage, at Den Romersk-Katolske Kirke kunne virke for dette på de øvrige kirkers vegne, som i givet fald ønskede at være med i en sådan ordning. Efter en stor indsats blev et lovforslag herom taget af bordet af den daværende skatteminister med heraf følgende stilstand i arbejdet. Arbejdet med 'kirkebidrag som kildeskat' blev i årets løb hentet ind som én af arbejdsgruppens opgaver. Det første tiltag for på ny at rejse sagen fandt sted, da repræsentanter fra DKR mødtes med Kirkeudvalgets formandskab.

Udvidet brug af folkekirkens bygninger

Fra 'Frihed og Lige vilkår' henvendte vi os til folkekirkens biskopper i forbindelse med ønsket om udvidet adgang til brug af folkekirkens kirkebygninger – fx i forbindelse med bryllupper – hvor der ikke ligger en frikirke i landskabet. Forslaget om en 'positivliste', som de lokale menighedsråd kan anvende ved sådanne forespørgsler, hører med til initiativet. I højere grad har migrantkirkerne behov for at bruge ikke blot frikir-

"ARBEJDSGRUPPEN ØNSKER IKKE, AT NOGEN KIRKE SKAL STILLES RINGERE, END DET ER TILFÆLDET I DAG. DERIMOD BØR 'DE FRA FOLKEKIRKEN AFVIGENDE TROSSAMFUND' - INDENFOR GRUNDLOVENS RAMMER - HAVE LIGE VILKÅR MED FOLKEKIRKEN PÅ OMRÅDER, HVOR DISSE KIRKER OPLEVER AT BLIVE DISKRIMINERET. DET SIGER I SIG SELV NOGET OM ARBEJDETS RÆKKEVIDDE."

Bent Hylleberg

kernes, men også folkekirkens bygninger. Det sidste ønske har Folkekirkens mellemkirkelige Råd arbejdet med. Efter en vurdering af regelgrundlaget for brugen af folkekirkens kirker har dens biskopper lovet at tage stilling til begge henvendelser på bispemødet i januar 2012.

Lige vilkår vedr. vielse af to af samme køn

Sidst på året tog vi fra 'Frihed og Lige vilkår' et initiativ forud for lovgivningen om vielse af to af samme køn i folkekirken. Vi opfordrede regeringen til også fremover at sikre frihedsretten for alle trossamfund, som i dag har vielsesbemyndigelse, så de selv kan beslutte, om retten til at vie to af samme køn skal bringes i anvendelse i eget trossamfund. Kirkeminister Manu Sareen bekræftede hurtigt, at regeringen vil garantere alle trossamfund samme ret og frihed, som folkekirken får. Da lovforslaget blev sendt i høring, var retten til denne fritagelse kun nævnt i lovforslagets bemærkninger, men ikke – som for folkekirkens vedkommende – fastsat i lovtæksten. Netop nu forbereder vi et høringssvar,

hvor vi påpeger denne uacceptable diskrimination af de øvrige trossamfund.

Perspektiver på styrelseslov for folkekirken

I forbindelse med, at regeringen har bebudet en kommission nedsat, der skal bane vejen for en styrelseslov for folkekirken, diskuterer vi i 'Frihed og Lige vilkår', hvorvidt de øvrige trossamfund bør inddrages i dette arbejde. Når grundlovens løfteparagraf for folkekirken (§66) diskuteres, vil det, set fra én side, være naturligt at bringe den tilsvarende løfteparagraf for de øvrige trossamfund (§69) i spil. Set fra en anden side kan det hævdes, at det er folkekirken, der har 'ulige vilkår', når det gælder frihed i forhold til statsmagten. Hvis det drejer sig om en statsliggørelse af 'de fra folkekirken afvigende trossamfund', vil de sidstnævnte næppe ønske sådanne 'lige vilkår'. Samtalen fortsætter – og vi hører gerne, hvad medlemskirkerne ønsker. Hvad er relevant?

I GRUPPEN SIDDER

- **Bent Hylleberg**, Baptistkirken i Danmark
- **Czeslaw Kozon**, Den Romersk-Katolske Kirke
- **Erling Tiedemann**, Den Romersk-Katolske Kirke
- **Torben Hjul Andersen**, Folkekirkens mellemkirkelige Råd
- **Lars Lydholm**, Frelsens Hær
- **Aase Rønkilde Petersen**, Københavns Domkirke
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

INTERRELIGIØST ARBEJDE - PRAKTISK OG TEORETISK

Af Anders Gadegaard, formand for Danske Kirkers Råd. Delt formandskab for Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne varetages af Anders Gadegaard og formand for Muslimernes Fællesråd dr. Asmat Mojaddedi

Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne 2011: I Danmark findes kun én repræsentativ gruppe af muslimske og kristne religiøse ledere: Danske Kirkers Råds Kontaktgruppe for Muslimer og Kristne. Til Kontaktgruppen er valgt fire personer fra muslimsk side og fire fra kristen side: To fra Dansk Muslimsk Union, to fra Muslimernes Fællesråd, to fra folkekirken (valgt af Folkekirkens mellemkirkelige Råd), en fra Den Romersk-Katolske Kirke og en repræsentant fra frikirkerne. Da Muslimernes Fællesråd har sat deres sekretariat på vågeblus af økonomiske årsager, har Danske Kirkers Råd stået for det meste af den praktiske bistand til Kontaktgruppens arbejde. Kontaktgruppen mødes ca. en gang i kvartalet og drøfter mulige områder for fælles initiativer dels af praktisk art som f.eks. at skabe rammer for direkte samvær mellem muslimer og kristne, dels af mere teoretisk art som eksempelvis at udtale sig om fælles anliggender som kirke- og moskébyggeri, overgreb på religiøse mindretal, retten til at udtrykke sin tro i det offentlige rum m.v.

Teologiske drøftelser fra Libanon til Danmark

Som omtalt i min formandsberetning har hovedvægten på Kontaktgruppens dialogarbejde i 2011 ligget på at forberede en stor dobbeltkonference for muslimske og kristne ledere i Mellemøsten og i Danmark. Konferencen skal løbe af stabelen i 2012. Tanken er, at de samme personer først skal deltage i en konference i Mellemøsten (Libanon til foråret 2012) og derefter i

Danmark (København til efteråret 2012). Her skal man gennem plenumforedrag og gruppearbejde forsøge at nå frem til at vise omverden, hvor meget af væsentlig betydning for samfundet, man kan blive enige om at udtale sig sammen om, hvad angår etiske grundprincipper, frihedsrettigheder, beskyttelse af religiøse og andre mindretal, m.v. Forhåbentlig vil det vise sig, at den fælles hengivenhed til og tro på den ene Gud kan udmønte sig i en række udsagn om fælles omsorg for udsatte og oversete mindretal, om retten til at praktisere sin tro uanset, om man er muslim i Danmark eller kristen i Mellemøsten og om behovet for at flertalsreligionen i et givet samfund går forrest i beskyttelsen af mindretalstrossamfundene i samme samfund. Det skal blive spændende at se, hvor langt man kan nå.

Danske Kirkers Råds og Muslimernes Fællesråds logoer

I GRUPPEN SIDDER

- **Anders Gadegaard**, Folkekirken
- **Asmat Ullah Mojaddedi**, Muslimernes Fællesråd
- **Erling Tiedemann**, Den Romersk-Katolske Kirke
- **Peter Götz**, Det danske Missionsforbund
- **Kåre Schelde**, Folkekirke og Religionsmøde
- **Paul Verner Skærved**, Folkekirkens Mellemkirkelige Råd
- **Sami Küçükakin**, Muslimer i Dialog
- **Stine Høxbroe**, Muslimernes Fællesråd
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

INTERRELIGIØS DIALOG PÅ HØJESTE PLAN

Forberedelsen af dobbeltkonferencen i Libanon og Danmark kræver grundigt arbejde. En dansk delegation rejste til Libanon i efteråret 2011 for at sikre et godt og relevant udbytte af konferencerne. Stine Høxbroe fra Muslimernes Fællesråd fortæller om rejsen, som også gav konkrete ideer til nye initiativer.

Af Stine Høxbroe, Muslimernes Fællesråd, sekretær i Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne

Planlægning af dobbeltkonferencerne: I august 2011 rejste en lille delegation, bestående af repræsentanter for kristne og muslimer i Danmark, til Libanon for at forberede den dobbeltkonference, som Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne planlægger. Formålet med rejsen var at mødes med potentielle samarbejdspartnere og konferencedeltagere, præsentere ideen bag konferencen og diskutere dens indhold.

Udvide og forbedre den interreligiøse dialog

Det gav delegationen mulighed for at præsentere sig selv, sit interreligiøse arbejde og Danmarks interesse for at udvide og forbedre dialogen med den arabiske verden. Der blev taget meget positivt imod dette budskab, som dannede grundlag for den videre introduktion til de forskellige aktørers interreligiøse arbejde, samt en fælles refleksion over og nuancering af konferencens indhold.

Opfølgning på A Common Word

Blandt de organisationer, vi besøgte, var The Arab Group for Muslim-Christian Dialogue, der blev stiftet i 1995 og består af repræsentanter fra Libanon, Syrien, Egypten, Jordan, Palæstina, Sudan og de Forenede Arabiske Emirater. Her mødte vi Dr. Mohammad al Sammak, der var hovedforfatter af "A Common Word" (en henvendelse fra 138 muslimske ledere til verdens kristne ledere, som bl.a. Danske Kirkers Råd svarede på i 2008, red.) og Sayyed Hani Fahs, der var blandt de oprindelige 138 muslimske ledere, der underskrev brevet. Eftersom "A Common Word" og det danske svar derpå danner grundlag for den plan-

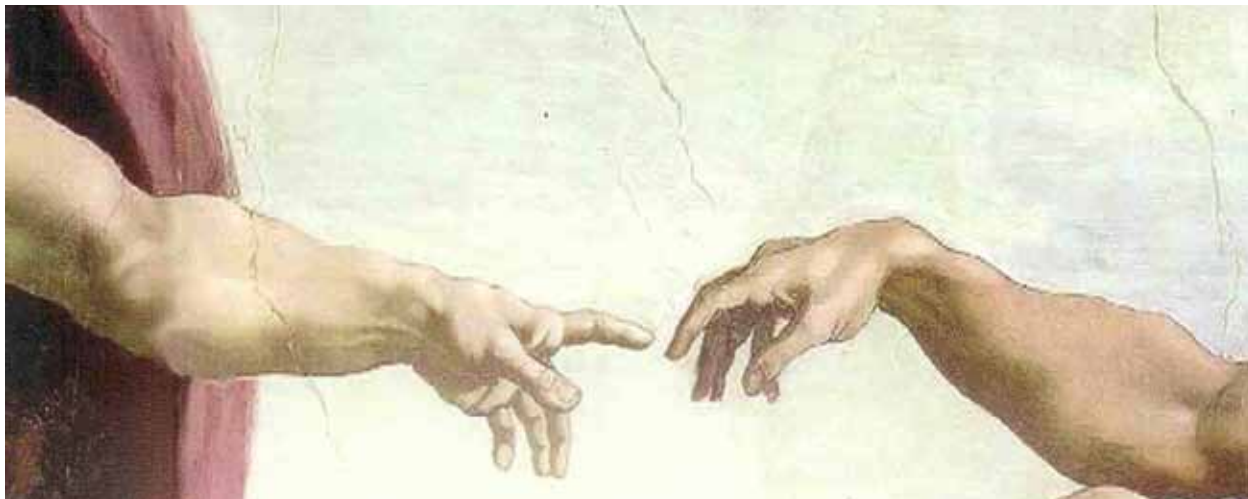
lagte dobbeltkonference, har rejsen bragt delegationen i kontakt med nogle af de mest centrale, erfarne og skarpt tænkende personer, hvad angår nutidig international dialog mellem kristne og muslimer. Da disse personer og organisationer har beskæftiget sig med interreligiøs dialog og konfliktløsning i flere årtier, bærer de desuden på mange års erfaring med emnet, som vi kan lære af i en dansk kontekst, når det gælder interreligiøs dialog på nationalt og internationalt plan.

Forebyggelse af forbehold

Ved at involvere ledere fra relevante organisationer på så tidligt et stadie lykkedes det delegationen at forebygge forbehold overfor et dansk initiativ af denne art, vække interesse, få indblik i deres erfaringer og tage dem i betragtning i planlægningen af konferencen.

Ideer til fortsat dialog

En vigtig pointe, som vi tog med os fra rejsen, var, at interreligiøs dialog ikke må reduceres til en teoretisk debat blandt religiøse ledere. For at have størst effekt, må den nå ud til alle dele af befolkningen og særligt de yngre generationer. Rejsen gav mange konkrete ideer til fortsat interreligiøs dialog. F.eks. blev der talt om vigtigheden af, at kristne og muslimer - unge som ældre - mødes om fælles aktiviteter. Det er vigtigt at fremhæve den anden parts positive egenskaber for at skabe gensidig tiltro og interesse. Interreligiøse ungdomslejre og tværkonfessionelle centre, der sigter mod at styrke båndene mellem kristne og muslimer, er eksempler på andre gode interreligiøse initiativer.

GIVER MAN HÅND TIL SIN BORDHERRE?

Mere end 100 kristne og muslimer byttede sofaen ud med en venskabsmiddag et par gange i 2011. Fordomme blev nedbrudt og venskaber påbegyndt.

Af Karen Giødesen, teologistuderende

MIDDAGE FOR KRISTNE OG MUSLIMER: Januar, sne og mørke. Indenfor i festsalen i København fremkaldte lysene og den flotte middagsanretning smil og varme. Glade, feststemte mennesker søgte efter velkendte ansigter i mængden. I begyndelsen holdt jeg mig til dem, der lignede mig, men da vi havde sat os til bords – kristen, muslim, kristen, muslim – begyndte en interessant rejse med min ukendte bordherre. Hjulpet på vej af taler, sange, bibel- og koranrecitationer fandt vi mange fælles spor, vi kunne gå ad. Som teologistuderende og opvokset i provinsen har jeg ikke haft megen kontakt med muslimer, bortset fra det år, jeg arbejdede i et ghetto-område. Så jeg sugede til mig og fik spejlet mine fordomme og mit verdensbillede i hans, som viste sig at ligne mit eget.

Ikke kun for nørder

Denne aften var ikke kun et møde for "økumeniske, religiøse nørder" som jeg selv. Også "kulturkristne" og

"kulturmuslimer" havde til min overraskelse valgt at bytte sofaen ud med en dialogaften i interreligiøs kontekst arrangeret af Danske Kirkers Råd.

Invitation til Ramadan

DialogForum inviterede efterfølgende til ramadanmiddag i august, og da min bordherre ved denne lejlighed inviterede mig hjem til ramadan i familiens skød, stod forskellen bøjet i neon: Jeg er ikke selv så gæstfri, at jeg helt naturligt ville invitere fremmede, endda muslimer, med til min familiejul. Min bordherre, en af de muslimske æresgæster, undlod at give mig hånden eller se på mig, mens vi talte, selvom han har boet i Danmark i flere år. Jeg valgte at pakke min undren og min indre, stolte og danske indignation væk og i stedet acceptere hans kulturelle spilleregler. Vi havde en fortræffelig aften. Da vi brød op, så han mig i øjnene og gav mig hånden.

"JEG SUGEDE TIL MIG OG FIK SPEJLET MINE FORDOMME OG MIT VERDENSBILLEDE I HANS, SOM VISTE SIG AT LIGNE MIT EGET."

Karen Giødesen

KIRKERNE MOD MENNESKEHANDEL

Af Karin Kjærgaard, Kirkernes Integrations Tjeneste, Anti-traffickinggruppen

En ny arbejdsgruppe så dagens lys ved Årsmødet i 2011. Anti-trafficking og kirkernes engagement mod menneskehandel er fokus. En ny hjemmeside, en film og en kommende natcafé på Vesterbro er indtil videre nogle af de konkrete projekter arbejdsgruppen fokuserer på.

Anti-trafficking 2011: Danske Kirkers Råd sætter fokus på anti-trafficking og kirkernes engagement mod menneskehandel i et samarbejde mellem flere kirkelige organisationer. Formålet med samarbejdet er at udnytte den mulighed, der ligger i Danske Kirkers Råd i forhold til at arbejde økumenisk og således involvere alle på tværs af kirkelige og organisatoriske tilhørsforhold i et kirkeligt engagement mod menneskehandel.

Netværk og kommunikation

Arbejdsgruppen skal ikke virke som erstatning for eller i konkurrence til allerede eksisterende kirkelige initiativer på området. I stedet skal arbejdsgruppen styrke netværket mellem initiativer og først og fremmest udvide kendskabet til området blandt kirker og kirkelige organisationer i Danmark for at fremme det kirkelige engagement mod menneskehandel.

Arbejdsgruppen blev nedsat på Danske Kirkers Råds årsmøde i maj 2011 og vil foreløbig arbejde de kommende tre år med udarbejdelse af informationsmateriale, indsamling og videregivelse af "de gode fortællinger" fra det konkrete arbejde, være synlig ved kirkelige stævner, og inspirere til lokalt og nationalt engagement

Gruppen består af aktører fra kirkesamfund samt kirkelige organisationer med det formål, at arbejdet når længst muligt ud i hele det kirkelige netværk.

Hjemmeside på vej

Gruppen arbejder på en ny hjemmeside. Hjemmesiden skal indeholde informationer om menneskehandel, "de gode historier" og konkrete forslag til hvordan man lokalt og nationalt kan involvere sig i kampen mod menneskehandel

Folk med interesse for arbejdet med anti-trafficking kan kontakte formanden for gruppen, for at høre nærmere om lokale initiativer og oplysningsmaterialer.

I GRUPPEN SIDDER

- **Karin Kjærgaard**, KIT
- **Flemming Kramp**, Kirkeligt Centrum
- **Christine Riegels**, Den Romersk-Katolske Kirke
- **Hanna Kristensen**, Baptistkirken
- **Inge-Lise Lollike**, Danmarks Økumeniske Kvindekomite
- **Susanne Exner**, KFUKs Sociale Arbejde
- **Nanna Nissen**, Reden International
- **Maria H. Pedersen**, Danske Kirkers Råd
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

“PÅ KONFERENCEN VAR DER RIG LEJLIGHED TIL AT UDVEKSLER ERFARINGER, OG PÅ TVÆRS AF KIRKELIGE, SPROGLIGE OG KULTURELLE FORSKELLE OPLEVEDE DELTAGERNE, AT BØN, LOVSANG OG DE FÆLLES VISIONER OM AT VÆRE GUDS KIRKE I DANMARK BANDT DEM SAMMEN I ET LEVENDE KRISTUS-CENTRERET FÆLLESSKAB.”

Birthe Munck-Fairwood

VI HAR BRUG FOR HINANDEN

Nye og gamle kirker i Danmark har brug for hinanden. Migrantgruppen i Danske Kirkers Råd arbejder på at etablere gode relationer kirkerne i mellem. Glimt fra årets aktiviteter.

Af Birthe Munck-Fairwood, Tværkulturelt Center, Migrantgruppen

Migrantgruppen 2011: Den globale kirke i al dens kulturelle og teologiske mangfoldighed er i stigende grad blevet en del af den danske kirkelige virkelighed. Det anslås, at der i dag bor mindst 200.000 kristne med flygtninge- eller indvandrerbaggrund i Danmark. Og langt de fleste er kommet for at blive. Til sammen taler de knap 40 sprog og repræsenterer en bred vifte af kirkesamfund og traditioner. I migrantgruppen arbejder vi med, hvordan vi øger kendskabet til hinanden og opbygger tillid på tværs i respekt for forskelligheden. For netop tillidsfulde personlige relationer er afgørende for fremtidigt samarbejde. Og vi behøver hinanden. Folkekirken har brug for inspiration udefra til at være kirke i en ny virkelighed. Og de nye menigheder behøver støtte fra det etablerede kirkeliv for at slå gode og sunde rødder i ny muld.

Den fremmedes øjne ser klart

Der var fest og glæde, da 45 migrantpræster og menighedsledere fra 24 nydanske menigheder for tredje år i træk var samlet til inspirationsdage på Brogården i Middelfart i juni. Blandt hovedtalerne var biskop Karsten Nissen, der citerede det gamle ordsprog: ”Den fremmedes øjne ser klart.” Biskoppen understregede, at folkekirken og migrantmenighederne har brug for hinanden og opfordrede til tættere kontakt mellem lokale menigheder og de godt 200 migrantmenigheder. På konferencen var der rig lejlighed til at udveksle erfaringer, og på

tværs af kirkelige, sproglige og kulturelle forskelle oplevede deltagerne, at bøn, lovsang og de fælles visioner om at være Guds kirke i Danmark bandt dem sammen i et levende Kristus-centreret fællesskab. Inspirationsdagene var arrangeret i et netværkssamarbejde med Apostelkirken Vesterbro, Church of Love, Kirkernes Integrations Tjeneste, den internationale menighed International Christian Community og Tværkulturelt Center.

Helligtrekongersgudstjeneste

Et nyt tiltag var en international gudstjeneste i Københavns Domkirke den 6. januar, hvor omkring 200 danskere og herboende nydanskere sammen fejrede Helligtrekonger. Traditionelt repræsenterer de hellige tre konger forskellige etniske grupper, der mødes i Betlehem for at tilbede den nyfødte Kristus, og derfor var denne dag valgt til en festlig markering af samhørigheden mellem alle kristne - også i Danmark.

Arbejdet fortsætter i 2012

Blandt kommende aktiviteter er Inspirationsdage den 17. - 19. maj 2012, endnu en multietnisk Helligtrekongers gudstjeneste i Københavns Domkirke 2013 samt opfølgning på forskellige modeller for samarbejde mellem ny- og gammeldanske menigheder.

FÆLLES REJSE EFTER LYSET

En ny tradition er forhåbentligt født. En helligtrekongersgudstjeneste den 6. januar, hvor nye og gamle kirker går sammen om at løfte lovsangen til Jesusbarnet i krybben.

Af Niels Nymann-Eriksen, sognepræst, Migrantgruppen

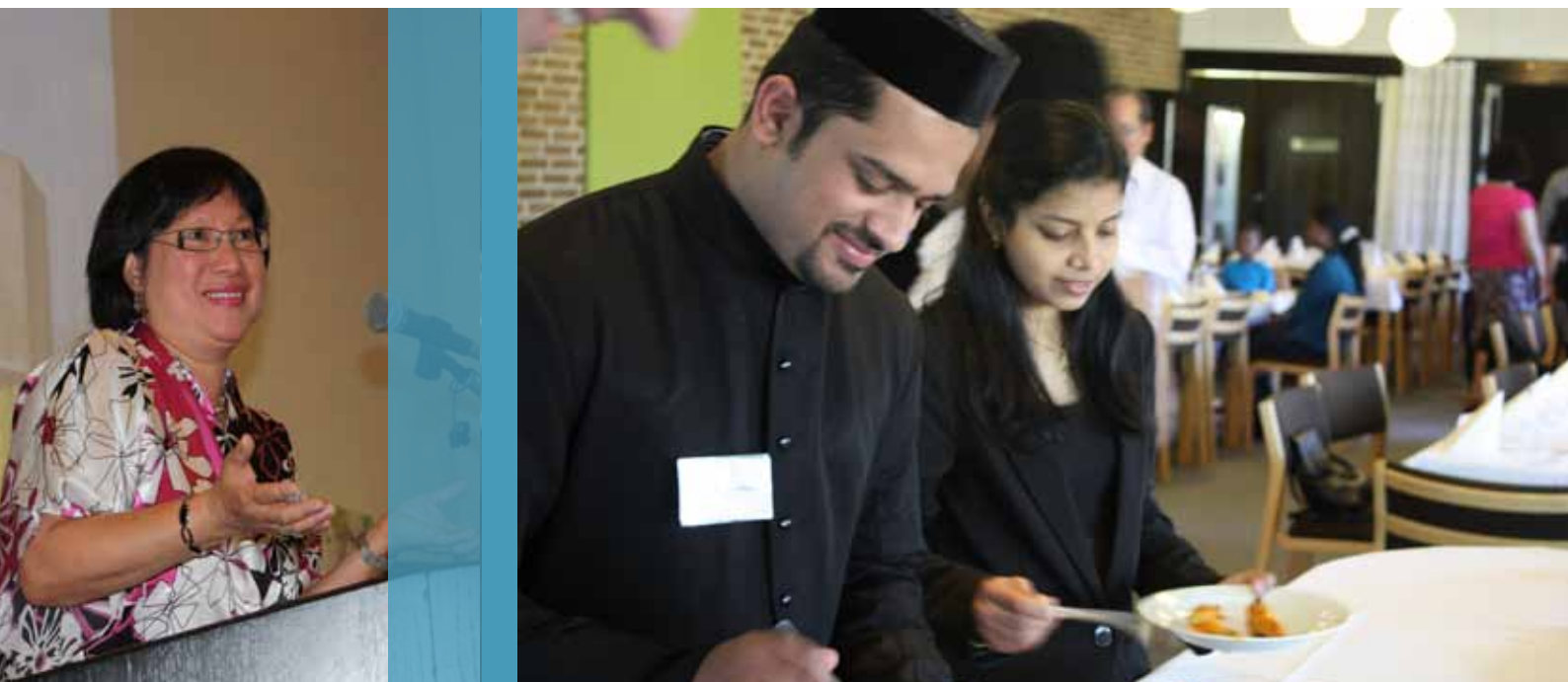
Helligtrekongersgudstjeneste: Fredag den 6. januar kl. 19 begyndte Danske Kirkers Råd noget som forhåbentligt vi vise sig at blive en ny helligtrekongerstradition i Københavns Domkirke, nemlig en gudstjeneste, hvor kristne fra migrantmenigheder bidrager. Liturgien var skruet sammen sådan, at tre forskellige etniske grupper, repræsenteret ved tre forskellige migrantmenigheder bringer hver deres gave i form af sang, skuespil og dans. Biskop Peter Skov-Jakobsen prædikede for en stor og broget forsamling om de vise mænd og deres rejse efter lyset.

Åbenhed for folk fra fremmede lande

Helligtrekonger er ofte i traditionen blevet forbundet med ydre mission, men i grunden går bevægelsen den modsatte vej. Det handler ikke som i missionsbefalingen om at nå ud med evangeliet til fjerne lande, men derimod om at holde døren åben, når folk fra fjerne lande ad ofte uigennemskuelige veje havner ved vores kirkedør med et ønske om at tage del i lovsangen til Kristus. Således får beretningen om de vise mænd som kom fra østen for at tilbede Jesusbarnet i krybben en særlig betydning i en globaliseret verden. Den viser, at Gud kaldte udlændinge til at løfte lovsangen til barnet i stalden.

I GRUPPEN SIDDER

- **Ravi Chandran**, International Christian Community (ICC) (orlov)
- **Niels Nymann Eriksen**, Apostelkirken, Vesterbro
- **Massoud Fourozandeh**, Folkekirkens Migrantarbejde/Church of Love Denmark
- **Elisabeth Krarup de Medeiros**, Kirkernes Integrations Tjeneste
- **Morten Hougaard Sørensen**, Søndermarkskirken, Viborg
- **Birthe Munck-Fairwood**, Tværkulturelt Center
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

PÅ REJSE SAMMEN

For tredje år i træk var Migrantgruppen i Danske Kirkers Råd vært for en flot konference for migrantpræster og menighedsledere i Kristi Himmelfartsdagene. Med mere end 20 forskellige sprog blev den kristne enhed gjort tydelig i al sin mangfoldighed. Her blev der delt erfaringer og visioner for kirker i Danmark på tværs af kirkelige og kulturelle forskelle.

Af Father Eldhose Vattaparambil, præst i den Syrisk-Ortodokse kirke i Danmark

MIGRANTKONFERENCE 2011: Danske Kirkers Råd byder andre kulturer og kristne kirker fra hele verden velkomne. Med de årlige konferencer for migrantkirker har Danske Kirkers Råd efterhånden opbygget en tradition for dette kristne kulturmøde. Også i Kristi Himmelfartsdagene 2011 blev migrantpræsterne budt velkommen på Brogården ved Middelfart. Ideen med konferencen er at skabe en økumenisk platform for præster fra forskellige kirker til at mødes og dele erfaringer og holdninger. Det er ikke altid nemt at være kirke i vor tid, og kirker har brug for støtte. Som frø, der falder på stengrund, kan vore medlemmers tro være

truet og visne endnu inden den slår rod. Uanset vores kirkelige tilhørsforhold, har vi alle brug for at motivere vore menigheder i troen på Kristus.

Økumenisk rejse

I løbet af de sidste to år har jeg repræsenteret den Jakobinske Syrisk-Ortodokse kirke på konferencen. Inspirationstimerne og relationerne med de andre præster har været mig til stor hjælp i at forstå vores økumeniske rejse sammen. Jeg ser frem til også i fremtiden at støtte denne rejse på enhver mulig måde.

INSPIRATIONSDAGE 2012

Inspirationsdage den 17.-19. maj 2012

Inspirationsdagene er åbne for alle. Danske præster og andre inviteres til at deltage og udveksle erfaringer med deres nydanske kolleger - migrantpræster og menighedsledere.

KROP, KIRKE OG MENNESKELIGE RELATIONER

På årsmødet i maj 2011, blev der nikket ja til et nyt arbejdsfelt i Danske Kirkers Råd/Økumenisk Forum; nemlig at sætte fokus på, hvordan kirker og kirkelige organisationer kan arbejde med forholdet mellem krop og menneskelige relationer.

Af Birthe Juel Christensen, formand for gruppen

Baggrunden for dette nye arbejdsfelt er, at flere DKR medlemsorganisationer og enkeltpersoner havde ønsket at etablere et fælles forum for kirkelige initiativer omkring HIV/AIDS, køn, seksualitet og rettighedsspørgsmål – et forum som samtidig kunne være et internationalt forankringspunkt.

Initiativrigt år

Initiativtagerne trak i arbejdstøjet straks efter årsmødet og konstituerede sig på det første møde i juni, ligesom gruppen hen over sommeren organiserede sig i mindre ad hoc teams med konkrete initiativer og arrangementer for øje. Det drejer sig indtil videre om det nordisk-afrikanske HIV/AIDS samarbejde "One Body"; markering af World AIDS Day 1. december; forberedelse af et debatarrangement på Kvindernes Internationale Kampdag 8. marts 2012 samt en retræte med fokus på krop og spiritualitet senere i 2012. Disse arrangementer afspejler gruppens ønske om at inspirere hinanden og udfordre til konkret samarbejde om aktuelle temaer.

Svært for kirker at forholde sig til kroppen

I et år, hvor debatten omkring vielse af homofile har optaget debatpalterne, kunne nogen måske fristes til at tro, at det nok også var gruppens egentlige – og eneste – dagsorden. Indtil nu har arbejdet med krop og kirke imidlertid vidnet om en meget bred basis for arbejdet – bl.a. en manglende kirkelig forståelse og plads til kroppen. Vores kirker synes at have svært ved at forholde sig til, at vi mennesker har en krop. Det står i skærende kontrast til at der generelt i vores vestlige samfund sker en respektløs overeksponering og tingsliggørelse af kroppen.

Internationalt fokus

På globalt plan har det vist sig endnu sværere at tale om seksualitet – og helt aktuelt homoseksualitet – i kirken. Der er eksempler på, at kirker i Afrika fordømmer homoseksualitet og støtter de regeringer, som kriminaliserer homoseksualitet med ekstremt hårde straffe. Her vil gruppen bruge de internationale samarbejdskanaler til at fortsætte den svære dialog - og fremhæve, at menneskelige relationer og menneskerettigheder hører sammen.

Det overordnede spørgsmål er, om vi som kirke har et relevant bud, som kan styrke den menneskelige identitet - også hvis man lever med HIV/AIDS, kæmper med sit køn eller som ung har ondt i selvværdet.

"Krop, kirke og menneskelige relationer" er kommet godt i gang og vil i 2012 tage initiativer, som vi tror, udfordrer og giver mening – også uden for gruppen!

I GRUPPEN SIDDER

- **Birthe Juel Christensen**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Christian Arffmann**, Økumenisk Ungdom
- **Elizabeth Knox-Seith**, Den folkekirkelige Aids-tjeneste
- **Marianne Jonasson**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Mia Rahr Jacobsen**, Den folkekirkelige Aids-tjeneste
- **Inge Stagsted Lund**, De Grønne Pigespejdere
- **Mia Andersen**, Markens Liljer
- **Carina Wøhlk**, Den folkekirkelige Aids-tjeneste
- **Preben Bakbo Sloth**, Den folkekirkelige Aids-tjeneste
- **Signe Asbirk**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Anne-Marie Højbark Winther**, Baptistkirken
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

GRØN KIRKE RÆKKER LÆNGERE

2011 har været et særdeles produktivt og effektivt år i arbejdet med Grøn Kirke. Ikke mindst samarbejdet med Roskilde Stift har tilført arbejdet ressourcer - til gavn for både Roskilde Stift og Grøn Kirke i øvrigt.

Af Hanna Smidt, klima- og miljømedarbejder i Danske Kirkers Råd

Danske Kirkers Råds Klima- og miljøgruppe 2011: I foråret 2011 fik Klima- og Miljøgruppen foretaget en kvalitativ undersøgelse blandt en repræsentativ del af landets knap 100 grønne kirker. Undersøgelsen gav ny inspiration og indspark til arbejdet med Grøn Kirke, som har udmøntet sig i mange konkrete initiativer i 2011. Samarbejdet med Roskilde Stift har muliggjort flere aktiviteter og udgivelser med et lokalt fokus i Roskilde Stift til gavn for alle landets grønne kirker.

Kommunikation er motivation

Én af undersøgelsens hovedpointer var, at de grønne kirker har brug for inspiration og opfølgning i det daglige arbejde. Som respons på det, har Grøn Kirke bl.a. revideret tjeklisten for kirker og udgivet den i et flot indbydende format. Desuden er udviklet en flot plakat til synlighed i kirkerne. En god hjemmeside og regelmæssige nyhedsmails med informationer om nye grønne kirker, tips og idéer til hverdagen som Grøn Kirke og inspirerende klummer fra bl.a. Klima- og Miljøgruppens medlemmer er derfor prioriteret højt i 2011. Der blev afviklet en kursusdag, som foregik i Odense i september, til glæde og inspiration for deltagerne. Og en ny grøn avis udkom i 2011. Alle sammen informationstiltag,

som er med til at styrke arbejdet med Grøn Kirke for nye og gamle grønne kirker.

Stiftssamarbejde – og grønne mapper

I 2011 indgik Roskilde Stift et samarbejde med Danske Kirkers Råd om at arbejde for at gøre stiftet mere grønt. Dette har tilført ressourcer til arbejdet med Grøn Kirke, som har været til gavn både for Roskilde Stift og for de grønne kirker i øvrigt. Fire provster fra stiftet meldte sig i løbet af 2011 som foregangsprovstier til at fremme Grøn Kirke og tjeklisten i de lokale menighedsråd. Noget af det, provsterne fandt vigtigt, var at styrke informationen til menighedsrådene. Derfor har vi i 2011 udviklet nogle 'grønne informationsmapper' til menighedsrådene. Disse mapper indeholder bl.a. den nye grønne avis, tjeklisten og et børneaktivitetsmateriale, sammen med andre relevante og interessante pjecer om alt fra skabelsesheden til energiforbruget i kirken. Der har været stor efterspørgsel efter disse mapper, som sekretariatet udsender ved bestilling.

Grøn Kirkelig Organisation

Siden 2008 har kirker kunnet blive Grøn Kirke. I 2011 udviklede Klima- og Miljøgruppen en tjekliste for kir-

TAG PÅ KURSUS I 2012

Den 25. august 2012 holder Grøn Kirke kursusdag i Horsens. Følg med på www.gronkirke.dk

Frederiksborg Slotskirke blev Grøn Kirke i 2011. De har arbejdet ihærdigt med tjeklisten og kan sætte kryds ved 29 af de 48 punkter.

kelige organisationer, så de nu kan blive Grøn Kirkelig Organisation. Danske Kirkers Råd, Folkekirkens mellemkirkelige Råd, Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling og Folkekirkens Nødhjælp er de fire første organisationer, der kan kalde sig **Grøn Kirkelig Organisation**. Vi håber, at flere kirkelige organisationer vil arbejde med tjeklisten i 2012 og blive grønne.

Bøn og blog ved COP-17

Igen i 2011 fulgte Klima- og Miljøgruppen FN's klimaforhandlinger ved klimatopmødet i Durban. Gruppen opfordrede landets kirker til at bede for og under COP-17 og udgav en bøn skrevet af biskop Sofie Petersen. Mattias Söderberg fra Folkekirkens Nødhjælp bloggede fra Durban og gav mulighed for at læsere af www.gronkirke.dk kunne følge forhandlingerne set fra verdens fattigste og kirkernes perspektiv.

Stadigt flere grønne kirker

I løbet af 2011 nåede vi op på 95 grønne kirker. De fordeler sig over hele Danmark - og flere kirkesamfund er repræsenteret. Når de grønne kirker tilmelder sig, skriver de som oftest om, hvor nemt det egentlig er at blive Grøn Kirke, når de først kommer i gang. Tjeklisten er nem at gå til og er en god hjælp til at tænke konkret og praktisk omkring mulige miljø- og klimavenlige tiltag i hverdagen. Vi forventer og håber, at dette bliver erfaringen for mange andre kirker i 2012 - ikke mindst i Roskilde Stift.

Vi glæder os til at fejre de første 100 grønne kirker i Danmark!

(Ved redaktionens slutning var der 107 grønne kirker i Danmark)

I GRUPPEN SIDDER

- **Kirsten Grube**, Areopagos
- **Martin Ishøj**, folkekirken
- **Jacqueline Ryle**, Den romersk-katolske kirke i Danmark
- **Ulla Pinborg**, Den romersk-katolske kirke i Danmark
- **Peter Fischer-Møller**, folkekirken
- **Lennart Skov-Hansen**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Maria Hastrup**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Keld Balmer Hansen**, folkekirken
- **Sofie Petersen**, Grønlands Stift
- **Harriet Kofoed Becker**, Metodistkirken
- **Hanna Smidt**, Danske Kirkers Råd

SKABELSESTIDEN - OG DE DANSKE KIRKER

Af Keld Balmer Hansen, provst, formand for Danske Kirkers Råds Klima - og Miljø gruppe

SKABELSESTIDEN: De fleste af Europas kirker besluttede sig for fem år siden for en årlig "Creation Time" – en Skabelsestid mellem 1. september og 4. oktober. Det er oplagt, at Skabelsestiden også vinder udbredelse i de danske kirker og at vi bruger Skabelsestiden som anledning til at tale om det, der er centralt i vores tro.

Tro-værdigt

I kirkerne bekender vi hver eneste søndag, at "Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber". Vi siger også, at Jesus elsker verden og at Helligånden bevæger verden. Derfor kan vi ikke bare betragte jorden, vi bor på, som dødt stof, vi kan være ligegyldige over for. Derfor virker det troværdigt, hvis vi som minimum har en årlig fejring af det skabte. Klimaforandringerne og menneskers økologiske belastning af jorden gør det ekstra relevant at sætte fokus på det skabtes rigdom og sårbarhed.

Mange muligheder for markering

Skabelsestiden ligger på den tid af året, hvor høstgudstjenesterne traditionelt afholdes, og derfor kan Skabelsestiden være med til at give høstgudstjenesten en ekstra dimension. For eksempel byggede man ved Hinnerup kirke nær Århus en Noas ark i halmballer, som dannede rammen om en hel uges aktiviteter: Skoleklasser overnattede i arken, Danmarks Naturfredningsforening holdt foredrag, der var dyrskue og opførelse af et Noas Ark spil. Og om søndagen var der høstgudstjeneste i arken. Fjordens dag benyttedes allerede rundt omkring i landet som afsæt for skabelsesgudstjenester i det fri. Arranger eventuelt også pilgrimsvandring, hvor naturens skønhed kommer helt ind på nethinden.

SKABELSESTIDEN

Skabelsestiden er fra 1. september til 4. oktober hvert år.

Liturgisk inspiration til Skabelsestiden

For mere inspiration kan du se liturgier, bønner og aktivitetsforslag på www.gronkirke.dk

GRØN KIRKES TEOLOGI

Hvad står Grøn Kirke for teologisk? Danske Kirkers Råds Klima- og Miljøgruppe har skrevet et teologisk dokument, der redegør for de teologiske og etiske opfattelser, der ligger bag arbejdet med Grøn Kirke.

Af Martin Ishøy, sognepræst, medlem af Danske Kirkers Råds Klima- og Miljøgruppe

GRØN KIRKE OG TEOLOGI: Arbejdet med klima og miljø forener kirkerne i Europa og globalt. Det samler, det er indlysende samfundsrelevant, og det minder kirkerne om, hvad det er for en verden, de er kirker i. I den situation er det helt naturligt, at nogle gerne vil have svar på, "hvad Grøn Kirke står for". Nu er Grøn Kirke et netværk, hvor de deltagende kirker hverken står for mere eller mindre, end de selv ønsker. Men Klima- og Miljøgruppen under Danske Kirkers Råd har fundet det redeligt og afklarende at udforme et dokument, der redegør for vores teologiske og etiske opfattelser.

Hvad ved vi? Hvad tror vi? Hvad gør vi?

Grundlagsdokumentet består af to afsnit. Først et om

om Gud, mennesket og verden. Her er det centrale opfattelsen af Gud som treenig samt det, at ingen skabning er udelukket fra Guds kærlighed. Næstekærlighedsbudsets omfang og menneskets ansvar for skaberværket udspringer heraf. Andet afsnit fokuserer på opgaven i lyset af den grundlæggende opfattelse af Gud, mennesket og verden. Centralt er her, at klima- og miljøkrisen også er en etisk og åndelig krise, samt at evangeliet iværksætter kirkerne til i ord og handling at engagere sig i økologisk, socialt og åndeligt bæredygtige måder at leve på.

Se begge dokumenter på www.gronkirke.dk

"KLIMA- OG MILJØKRISEN ER EN ETISK OG ÅNDELIG KRISE. EVANGELIET IVÆRKSÆTTER KIRKERNE TIL I ORD OG HANDLING AT ENGAGERE SIG I ØKOLOGISK, SOCIALT OG ÅNDELIGT BÆREDYGTIGE MÅDER AT LEVE PÅ."

Martin Ishøy

GRØNT ÅR I ODENSE METODISTKIRKE

Hvordan er det at være Grøn Kirke i hverdagen? Metodistkirken i Odense har været grøn i et års tid og har et meget aktivt udvalg. Læs om deres erfaringer med praktiske og kreative aktiviteter og tiltag.

Af Elizh Maria Hansen, Metodistkirken i Odenses grønne udvalg

AT VÆRE GRØN KIRKE: Det har været et grønt år for Metodistkirken i Odense. Grøn Kirke logoet har gjort sit indtog og vi har høstet de første erfaringer fra arbejdet med at implementere miljøvenlige tiltag i kirken. Det er en on-going proces, hvor vi har lært at glæde os over hvert lille skridt, der tages. For godt nok er vi grundlæggende enige om, at skulle passe på vor fantastiske og smukke jord, men alligevel kan det være svært at ændre vaner for en stor gruppe mennesker på én gang.

Ejerskab er vigtigt

I arbejdsgruppen tror vi på, at positiv forandring bl.a. sker gennem ejerskab af det nye og når dette opleves vedkommende og nærværende. Vores menighed består af engagerede medlemmer med alskens talenter og færdigheder og dem forsøger vi at få spil.

Foredragsrække i Kirkehøjskolen

Kirkehøjskolen for menighedens ældre har fra første dag været meget positiv og handlekraftig. Der serveres

“HVIS VI KAN GIVE BØRNENE GRØN BEVIDSTHED, HAR VI GJORT NOGET GANSKE STORT OG VÆRDI- FULDT FOR DET ENKELTE BARN OG FOR VORES FÆLLES FREMTID.”

Elizh Maria Hansen

udelukkende økologiske produkter til deres arrange- menter og her i efteråret har Grøn Kirke været temaet i en foredragsrække.

Planteskole i kirken

Også i den anden ende af aldersskalaen, har der været megen grøn aktivitet. Børnene har plantet et træ i kirken og stiftet bekendtskab med klimastafettens symboler i en grøn temagudstjeneste. Børnekirken har endvidere skudt det nye år i gang med en generation- sgudstjeneste, hvor kirken var omdannet til en plan- teskole og hvor der i dagens anledning, var skrevet en helt ny grøn sang. Hvis vi kan give børnene grøn bevid- sthed, har vi gjort noget ganske stort og værdifuldt for det enkelte barn og for vores fælles fremtid.

Svanemærket og affaldssortering

I kirkens rengøringsklub står der nu svanemærkede produkter, i køkkensklubben står økologisk og/ eller fair-

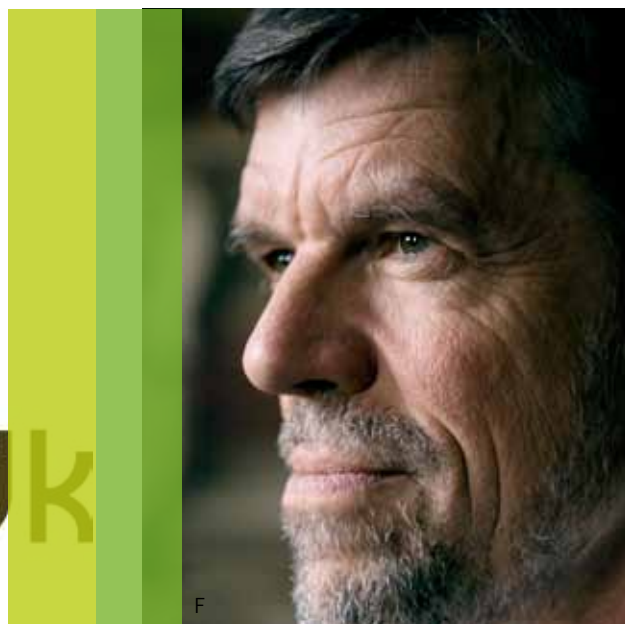
trade kaffe, te m.v. Tre ekstra plastspande til affaldssor- tering har ligeledes fået plads i køkkenet. På opslag- stavlen og i kirkens nyhedsbrev, kan alle følge med i de grønne aktiviteter og få nyttige tips. P.t. er vi ved at planlægge en friluftsgudstjeneste og snart sættes cykelstativer op, foran kirken.

Inspiration fra Grøn Kirke

Grøn Kirkes årlige temadag, har igen været et inspira- tionsmæssigt højdepunkt, hvor vi har tanket masser af ny viden og energi til det fortsatte arbejde og er blevet bekræftet i vigtigheden heraf.

Det har stor værdi, at vi er et fællesskab af grønne kirker. At vi er mange kristne, som bevidst ønsker at tage ansvar for den jord, Gud har sat os til at forvalte. Forhåbentlig vil mange flere kirker følge trop i 2012.

GRØN KIRKES STORE RÆKKEVIDDE I ROSKILDE STIFT

Roskilde Stift satser på at stiftets kirker skal være grønne. Hvorfor er det en god idé og hvordan går det et år inde i samarbejdet med Danske Kirkers Råds Klima- og Miljøgruppe? Biskop Peter Fischer-Møller deler nogle tanker.

Af biskop Peter Fischer-Møller, medlem af Danske Kirkers Råds Klimagruppe og Danske Kirkers Råds Forretningsudvalg

STIFTSSAMARBEJDE OM GRØN KIRKE: "Nå, biskop, skal vi nu til at have en særlig kirkelig klimapolitik?" Sådan lød tidligere kirkeminister Birthe Rønn Hornbechs muntre åbningsreplik, da hun kom på besøg her i Roskilde. "Nej", svarede jeg, "vi skal ikke have en særlig kirkelig klimapolitik, men kirken kan tilføje nogle vigtige vinkler til den udfordring vi står overfor med klimaforandringer og andre miljøforringelser." Vores forandringsparathed vækkes, når vi taler om vores lille grønne planet midt i det uendelige univers som Guds skaberværk. Vores ansvarsbevidsthed skærpes, når Biblen taler om mennesket som forvalter af betroet gods. Vi mindes af profeterne og Jesus om vores ansvar for andre end vores egne, for "enken, den faderløse og den fremmede", for de mest udsatte. Og midt i det truende holdes håbet i live af troen på, at vi ikke står alene med opgaven, men at verden og vi selv stadig er i Guds hånd.

Ikke gerningsretfærdighed....

"Pas nu på, at der ikke går religion i det med Grøn Kirke" advarede en menighedsrådsformand. Det gør vi, hvad vi kan for at undgå. Vi skal ikke have lavet gerningsretfærdighed ud af det. Vi skal ikke have delt mennesker i de gode grønne og de syndige energifræsere. Grøn Kirke skal ikke skabe skel, men skabe opmærksomhed og invitere til samarbejde om et helt afgørende samfundsproblem, som vi alle sammen må til at

forholde os til: at vores lille grønne planet ikke kan holde til den måde vi i den sidste generation – og særligt i den vestlige verden – har forbrugt ressourcer og energi på.

... men glæde, ansvarlighed og sund fornuft

Det handler ikke om gerningsretfærdighed, men om glæde, ansvarlighed og sund fornuft. Indtil nu har 11 kirker her i Roskilde Stift taget så grundigt fat på opgaven, at de kan kalde sig "grøn kirke", og flere er på vej. Det skyldes ikke mindst det tætte samarbejde, som Roskilde Stift har med Danske Kirkers Klima- og Miljøgruppe og sekretariat. Fra midten af 2010 og frem til udgangen af 2012 har Stiftsrådet således bevilget penge til i samarbejde med Danske Kirkers Råds Klima- og Miljøgruppe at støtte menighedsråd, der ønsker at sætte fokus på vores ansvar for Guds skaberværk i gudstjenesteliv, undervisning og praktisk handling. Gennem Stiftsbladet og www.roskildestift.dk er Hanna Smidt fra Danske Kirkers Råds sekretariat blevet kendt i hele stiftet, og mange sogne har sendt bud efter hende for at få at vide, hvordan de kan blive mere grønne. Takket være den indsats er vi kommet i kontakt med sogne af mange slags – også sogne som ifølge den traditionelle teologiske skabelon ikke hører til i "den grønne bås".

Tak for det!

DANSKE KIRKEDAGE

Forberedelser til Danske Kirkedage i Aalborg 2013

DANSKE KIRKEDAGE 2013 TAGER FORM

For Styrelsen for Danske Kirkedage har 2011 været et særdeles aktivt år, hvor der har været afholdt tre styrelsesmøder og en visionsdag i Brønderslev den 11. marts i samarbejde med Aalborg Stift. Omkring 80 engagerede mennesker deltog i visionsdagen. De bidrog alle særdeles aktivt til at afsætte de første spor, der skal lede os frem til de kommende Kirkedage i Aalborg Kristi Himmelfartsferien 2013.

Af Poul Erik Knudsen, formand for Danske Kirkedages Styrelse

DANSKE KIRKEDAGE 2013: Med afsæt i erfaringerne fra Danske Kirkedage i Haderslev og Viborg har Styrelsen udformet en køreplan/tidsplan, så kommende komiteer allerede, når de træder til har en ide om, hvad og hvornår man skal i gang med de mange forskellige ting, der til sidst skal samle sig til Danske Kirkedage.

Dernæst har vi fulgt arbejdet omkring det at finde formand, næstformand og sekretær for Komiteen i Aalborg Stift. Vi har afholdt møde med formandsskabet og her gennemdrøftet, hvad det er Danske Kirkedage skal være – et mødested for kirkefolk i Danmark, hvor vi kan udfordres, opbygges og styrkes til at virke for Guds mangfoldige Kirke nationalt såvel som internationalt.

Udvidet medlemskreds

I samarbejde med Danske Kirkers Råds lille sekretariat har vi gennemført en medlemskampagne for at udvide kredsen bag Danske Kirkedage. Det har uvurderlig betydning for arbejdet mellem Danske Kirkedage, at vi har mange medlemmer, der indbetaler det årlige kontingent på kr. 2.000. Det er en stor opmuntring, at flere er kommet med, således at kredsen bag kirkedagene nu tæller 60 kirker og organisationer, skoler, missionselskaber m.m.

Valg til Kirkedagsstyrelsen

På årsmødet i Økumenisk Forum genvalgtes Bess Serner-Pedersen, Alpha Danmark og nyvalgtes Poul Kirk, Pinsekirkerne til Styrelsen for en 3-årig periode. Ligeledes genvalgtes formand Poul Erik Knudsen, KFUM-Spejderne for 3 år. Efterfølgende har Poul Kirk påtaget sig kassererfunktionen i Styrelsen. Ha skal rådgive Komiteen omkring budgetlægningen og i samråd med Komiteens og Danske Kirkes Råds kasserer løbende følge Kirkedagenes regnskab.

På valg til Styrelsen dette år er Anne Mie Skak Johansen, Dansk Oase og Bitten Schjødt Pedersen, FDF. Begge er villige til genvalg.

Planer for fremtiden

Foran os har vi den intense periode, hvor brikkerne skal falde på plads for Komiteen omkring planlægningen til Aalborg 2013, ligesom vi i 2012 begynder at se os om efter nyt sted for Danske Kirkedage 2016.

“VI HAR GENNEMDRØFTET, HVAD DANSKE KIRKEDAGE SKAL VÆRE: ET MØDE STED FOR KIRKEFOLK I DANMARK, HVOR VI KAN UDFORDRES, OPBYGGES OG STYRKES TIL AT VIRKE FOR GUDS MANGFOLDIGE KIRKE NATIONALT SÅVEL SOM INTERNATIONALT.”

Poul Erik Knudsen

VELKOMMEN TIL AALBORG I 2013

Aalborg Stift er vært for Danske Kirkedage 2013. Biskoppen byder velkommen til en kirkelig fest, der er for hele kirkefolket.

Af Henning Toft Bro, biskop i Aalborg Stift

DANSKE KIRKEDAGE 2013: Det er en stor glæde som biskop og som stift at kunne byde Danske Kirkedage velkommen i Aalborg i 2013. Personlig glæder jeg mig meget, til den store oplevelse det bliver, når tusinder gæster byen under temaet "Menneske, hvor er du?" Kirkedagene er en unik mulighed for at nå bredt ud til både kirkefolk og til offentligheden. Begge dele har vi for øje i vores planlægning.

For hele kirkefolket

Danske Kirkedage er en fest for både folkekirken og for frikirkerne. Vi har fra starten lagt vægt på, at inkludere alle sider af dansk kirkeliv. Bredden er vigtig. Både ved at mange kirker er med, men også ved at bredden internt i kirkerne er engagerede. Derfor slår vi i Aalborg Stift det firårige stiftsmenighedsråd sammen med kirkedagene i 2013. Det sikrer, at 2000 menighedsrådsmedlemmer og præster besøger kirkedagene om lørdagen.

Selvfølgelig yder vi som en stor kirke et betragteligt økonomisk bidrag, bl.a. ved at betale en sekretær for kirkedagene, men det betyder ikke, at vi ejer kirke-

gene. Kirkedagene tilhører hele kirkefolket i Danmark. Det er et fælles projekt, der ikke kunne gennemføres uden de mange hjælpende frikirkehænder.

Ud til hele folket

Når nu et bredt udsnit af dansk kirkeliv samles til fest, skal vi naturligvis ikke holde glæden for os selv, men i stedet dele den med hele folket. For at åbne kirkedagene op for alle byens borgere, har vi en række gode initiativer. På havnefronten bliver der underholdning og boder, og folk kan se de flotte sejlskibe som bl.a. FDF vil ankomme til byen ombord på. Der er taget kontakt til kunstmuseet Kunsten, som ser positivt på at åbne kirkedagenes tema op for offentligheden. Endelig ligger selve kongrescenteret, hvor kirkedagene foregår, midt i Aalborg. Det giver mulighed for flere åbne arrangementer, hvor folk og kirke mødes.

I Kristi Himmelfartsferien 2013 vil mange mennesker spørge: Menneske, hvor er du? Og vi vil svare: Vi er til kirkedage i Aalborg!

Jeg glæder mig!

"DANSKE KIRKEDAGE ER EN FEST FOR BÅDE FOLKEKIRKEN OG FOR FRIKIRKERNE. VI HAR FRA STARTEN LAGT VÆGT PÅ, AT INKLUDERE ALLE SIDER AF DANSK KIRKELIV. BREDDEN ER VIGTIG. BÅDE VED AT MANGE KIRKER ER MED, MEN OGSÅ VED AT BREDDEN INTERNT I KIRKERNE ER ENGAGEREDE."

Biskop Henning Toft Bro

MENNESKE, HVOR ER DU?

Temaet er fundet for Danske Kirkedage 2013 i Aalborg Kongres- og Kulturcenter den 9.-12. maj 2013. Og både form og indhold for dagene, hvor hele dansk kirkeliv fejres, er ved at tage form.

Af Viggo Ernst Thomsen, formand for Kirkedagskomiteen 2013

DANSKE KIRKEDAGE 2013: "Menneske, hvor er du?" Sådan kalder Gud på sit elskede menneske allerede på tredjesiden i Bibelen. Guds kærlighed er agape. Han kalder på os. Vi ér fundet. De antikke grækere derimod var søgende: de ville finde og hæve sig op og blive lig det guddommelige (eros). I takt med at sekulariseringen i det moderne samfund afskærer sig fra det fundament af kristendom, som det bygger på, begynder mennesker igen at blive søgende ud fra en forståelse, der ligner den græske eros.

Hvordan skal de kristne kirker møde denne udfordring i 2010'erne? Skal vi afvise eros' indbyggede idealisme? Eller acceptere et kompromis som kirkefaderen Augustin: "Herre, mit hjerte er uroligt (eros), indtil det finder hvile hos dig (agape)"? På baggrund af disse spørgsmål og dilemmaer i vor tid, som flere kalder for "Google-buddhismen", har komiteen valgt "Menneske, hvor er du?" som tema for Danske Kirkedage 2013.

Visionsdag

Kirkedagsforberedelserne til Danske Kirkedage 2013 begyndte i marts 2011 på en visionsdag i Brønderslev, hvor bl.a. temaet "Menneske, hvor er du?" blev foreslået med baggrund i sekulariseringen, og hvor mange meldte sig som frivillige til forberedelserne. Også flere

end der i første omgang er brug for.

Komiteen i arbejde

I foråret 2011 blev Jørgen Thaarup fra Metodistkirken udpeget til næstformand og jeg til formand for komiteen. Ligeledes blev studenterpræst Christen Staghøj Sinding ansat som halvtids kirkedagssekretær, lønnet af Aalborgs biskop. Formandsskabet gik derefter i gang med at opfordre deltagere til komité og udvalg. Første møde i komiteen fandt sted i august måned. I skrivende stund har vi afholdt 4 komitémøder. Budgettet er blevet godkendt. Nu gælder det om at finde gode hovednavne. I skrivende stund er endnu kun Kirkernes Verdensråds generalsekretær på plads.

Kirkebazar på Aalborg Havnefront

Foredrag, workshops, revy, Mulighedernes Marked finder sted i Aalborg Kongres og Kultur Center. Børne- og ungdoms- og ungvoksneaktiviteter finder også sted her eller umiddelbart i nærheden. Derudover inddrager vi Aalborg Havnefront ved siden af Utzoncentret. Frikirkernes Præstenetværk i Aalborg har nemlig udviklet en spændende idé med en bazargade for både børn og voksne fredag og lørdag eftermiddag.

DANSKE KIRKEDAGE - OGSÅ FOR FRIKIRKERNE

Mange frikirker har ikke tradition for at være en del af Danske Kirkedage. Dette vil Kirkedagsstyrelsen gerne være med til at ændre på i fremtiden. Frikirkerne er aktive og synlige i Nordjylland, hvilket giver et godt udgangspunkt for at frikirkerne også oplever Danske Kirkedage som deres kirkedage.

Af Poul Kirk, Pinsekirken, Danske Kirkedages Styrelse

FRIKIRKER OG DANSKE KIRKEDAGE: Efter danske forhold er frikirkerne godt repræsenteret på det kirkelige landkort i Nordjylland. Det giver en helt unik mulighed for at afspejle bredden i danske kirkeliv på Danske Kirkedage i Aalborg i maj 2013.

I Aalborg har præstenetværket, som blandt andre tæller ni frikirker, budt ind med stribevis af gode og relevante forslag om at bruge f.eks. den nye havnefront til en række aktiviteter og invitere byens borgere til Danske Kirkedage.

Mission som formål

Når den missionale dimension er en vigtig del af formålet med Danske Kirkedage, vil frikirkefolk opleve sig på hjemmebane, og da vil stadig flere frikirker opleve sig som en naturlig del af Danske Kirkedage. Danskernes nye interesse for spiritualitet giver den kristne kirke i Danmark helt nye udfordringer og muligheder. Den åndelige længsel er ikke længere et tabu, og her må kirken kende sin besøgstid og svare på de spørgsmål, sekulariserede danskere stiller.

Markering af kirkens enhed

Splittelser og fragmentering har alt for ofte skræmt mennesker bort fra kirkens fællesskab. Danskerne har ikke noget imod Jesus – men har det ofte svært med

kirken. På Danske Kirkedage kan vi markere kristen enhed på trods af teologiske og liturgiske forskelligheder og dermed i fællesskab bygge bro til søgende danskere med en stor palette af relevante og forskellige tilbud, og dermed kan Danske Kirkedage 2013 få stor betydning for kristen mission i Danmark.

"PÅ DANSKE KIRKEDAGE KAN VI MARKERE KRISTEN ENHED PÅ TRODS AF TEOLOGISKE OG LITURGISKE FORSKELLIGHEDER OG DERMED I FÆLLESSKAB BYGGE BRO TIL SØGENDE DANSKERE MED EN STOR PALLETTE AF RELEVANTE OG FORSKELLIGE TILBUD. DERMED KAN DANSKE KIRKEDAGE 2013 FÅ STOR BETYDNING FOR KRISTEN MISSION I DANMARK."

Poul Kirk

**ØKUMENI
UDE OG HJEMME**

DANSKE KIRKERS RÅD - REPRÆSENTERET UDE OG HJEMME

Af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

Danske Kirkers Råd er det bredeste økumeniske netværk i Danmark. Således er Danske Kirkers Råd en vigtig aktør generelt i dansk kirkeliv og er konkret repræsenteret i forskellige kirkelige sammenhænge internationalt og nationalt.

Danske Kirkers Råd sidder med i Det Økumeniske Studieleгат, i Folkekirkens Mellemkirkelige Råds Europaarbejdsgruppe og Arbejdsgruppen om Kirkernes Verdensråd. Vi sidder også med i Bibelselskabets bestyrelse, i uddannelsesudvalget i 3K-uddannelsen, i Rådet for Folkekirkens Nødhjælp, i Kristent-Muslimsk Samtalefo-

rum og i Danmarks Kirkelige Mediecenters bestyrelse. Sekretariatet samarbejder med de nordis-baltiske råd samt europæiske kirkeråd.

Disse repræsentationer er med til at styrke netværket og det økumeniske samarbejde blandt de kirkelige organisationer.

Her kan du læse om nogle af de steder, Danske Kirkers Råd er med. Du kan også læse om det nordisk-baltiske samarbejde.

KIRKERNES VERDENSRÅD - FÆLLES ØKUMENISK DAGSORDEN

Af Anders Gadegaard, formand for Danske Kirkers Råd og medlem af Kirkernes Verdensråds eksekutivkomité

KIRKERNES VERDENSRÅD: DKR er som bekendt associeret medlem af Kirkernes Verdensråd (KV) – ligesom de fleste andre nationale kirkeråd verden over. Det betyder, at vi har adgang til de mange ressourcer, der findes i KV indenfor områderne trosrædiskussionerne (Faith and Order), mission, økumenisk uddannelse, diakoni og interreligiøs dialog- og forsoningsarbejde. Sammenfaldet i prioriteringer mellem KV og DKR er – heldigvis – iøjnefaldende. Vi samarbejder direkte indenfor Grøn Kirke og dialogen mellem muslimer og kristne. Men også omkring Krop og Kirke-området med særlig vægt på HIV/AIDS. Her er der fokus på de udfordringer af undervisnings- og holdningsmæssig art, HIV/AIDS sætter kirkerne i, ikke mindst i Afrika, men også i Europa og herhjemme.

Verdens Kirkedage 2013 i Sydkorea

Den næste KV-generalforsamling nærmer sig så småt. Man håber, at mødet 30. oktober – 8. november 2013 i Busan, Sydkorea vil komme til at forme sig som ti veritable "Verdens Kirkedage", hvor vægten ikke så meget ligger på de forretningsmæssige dele, som jo nu engang hører til på en generalforsamling, men mere på store indslag om kristendommens opgave og rolle i verden som kilde til fred og retfærdighed. Temaet: "God of life, lead us to justice and peace" er bevidst formet som en bøn og peger gennem et religiøst udtryk hen på det samfundsmæssige engagement. Også de danske Kirkedage til maj næste år vil tage temaet op, bl.a. ved besøg af KV's norske generalsekretær, Olav Fykse-Tveit.

World Council
of Churches

INTERNATIONAL ØKUMENI

Ligesom Danske Kirkers Råd samler kirker i Danmark, er der tilsvarende internationale organer - på verdensplan med Kirkernes Verdensråd og i Europa med Konferencen for Europæiske Kirker (KEK). Danske kirkesamfund kan vælge at være med medlemmer i og Danske Kirkers Råd associeret medlem af KEK.

KONFERENCEN FOR EUROPÆISKE KIRKER

Af Heidi Martinussen, Folkekirkens mellemkirkelige Råd og medlem af KEKs reformgruppe

KONFERENCEN FOR EUROPÆISKE KIRKER: Konferencen for Europæiske Kirker (KEK) står i disse år overfor store udfordringer. Dels forsøger organisationen at definere sin opgave og sin identitet i forhold til de udfordringer som både den økumeniske bevægelse og Europa som samfund står overfor. Dels er KEK i gang med en omstrukturering, og har til dette formål nedsat en ekspertgruppe, der i efteråret 2011 fremsendte en konsultationsrapport til Centralkomiteén med forslag om ny organisationsstruktur, ny vision og mission for KEK. Man kan følge med i dette arbejde på www.cecrevision.dk. 2011 blev også året, hvor KEK sagde farvel til Viorel Ionita som direktør for KEKs kommission for kirker i dialog (CID) og udnævnte den unge finske teolog Kaisamari Hintikka som afløser. I januar 2012 valgte KEK endvidere ny generalsekretær – den belgiske

kirkepræsident Guy Liagre, hvis vanskelige opgave det bliver, at føre KEK frem mod Generalforsamlingen i 2013, hvor reformer for organisationen skal lægges frem for medlemskirkerne efter ekstensiv høring i 2012.

Udover strukturreformer har KEK i 2011 også beskæftiget sig med emner som socialetik, uddannelse, menneskerettigheder og trosfrihed. På sidstnævnte område er KEKs Kommission for Kirke og Samfund (CSC) ved at udgive en samling interessante artikler om religions- og trosfrihed, evangeliet og den kristne fordring. I tillæg arbejder KEK på en on-line træningsmanual om trosfrihed. Mere herom kan findes på www.ceceurope.org eller ved at kontakte Folkekirkens mellemkirkelige Råds sekretariat.

DET NORDISK-BALTISKE SAMARBEJDE

Af Lennart Molin, generalsekretær i Sveriges Kristne Råd

Hvad kan vi lære av varandra? För att främja nordisk ekumenik grundades 1940 Nordiska ekumeniska institutet. Därefter har det funnits ett organiserat samarbete mellan kyrkor i Norden. Idag sker det genom Ekumenik i Norden, vars framtid just nu diskuteras.

Drygt tio år senare, 1952, bildades Nordiska rådet som samlar parlamentariker från fem nordiska länder för politiska diskussioner kring vad som på Nordiska rådets hemsida kallas ”de nordiska frågorna”.

De nordiska länderna har i stora delar en gemensam historia och de har ett liknande sätt att se på demokrati, välfärd och kultur. Men det finns också skillnader som gör utbytet mellan länderna relevant och intressant.

Alla de nordiska länderna har lutherska majoritetskyrkor, men nya relationer mellan kyrka och stat håller på att förändra dessa kyrkors ställning, samtidigt som gamla och nya minoritetskyrkor stärker sin roll.

Under mer än fyra decennier har jag varit aktiv i ekumeniken och kontakterna med andra kristna i Norden har breddat min förståelse av vad det är att vara en del av en gammal kristen kultur, där sekulariseringen hotar att bit för bit mala ner den religiösa frimodigheten. Jag har genom åren mött teologer från övriga nordiska

länder och jag har blivit allt mer övertygad om behovet av att i sådana möten få diskutera frågor om teologi (Faith & Order) och teologiutbildning. Det finns lyckligtvis nätverk som gör nordiska samtal på just dessa områden möjliga och fruktbara. Direktorn för Faith & Order vid Kyrkornas Världsråd, John Gibaut ser det nordiska samarbetet som föredömligt.

Under de år jag var lärare i etik anordnade Nordiska ekumeniska institutet regelbundet socialietiska konferenser. Dessa konferenser var relevanta mötesplatser för forskare, lärare och praktiker inom socialietiken. Det nordiska samförståndet i synen på fackföreningar och socialpolitiska frågor var en god förutsättning för samtalsklimatet och diskussionerna kryddades av att erfarenheterna ändå var olika beroende på geografisk hemhörighet.

Skulle jag sammanfatta vad nordisk ekumenik har gett mig, så är det ändå framför allt intrycken jag fått från människor jag mött. Vi är tillräckligt lika och olika i Norden för att vi skall hjälpa varandra att öka utsikterna och insikterna. Det är i möten vi formas som människor och växer som kristna.

ET LEVENDE FÆLLESSKAB PÅ TVÆRS

Mia Schmidt-Jensen var med på Danske Kirkers Råds årlige studietur til Geneve. Her udsættes deltagerne for økumenisk læring af både teologisk og praktisk art.

Af Mia Schmidt Jensen, Kristendom, Kultur og Kommunikationsstuderende

STUDIETUR: I foråret gik turen fra regnvåde Danmark til Geneve. En by som, klemt inde af bjergene, indeholder et center hvor kristne fra et hav af forskellige kirkeretninger, sammen arbejder for samhørighed og forståelse for hinanden. Muligheden for at besøge dette center og ikke mindst de personer som arbejder der, var for spændende til at jeg kunne lade den passere.

Indholdsrig togtur

Allerede fra turens start, for mit vedkommende "under uret" på Københavns Hovedbanegård, vidste jeg at min nysgerrighed ville blive godt fodret, for sjældent har jeg haft så mange spændende samtaler med nye mennesker, som jeg havde på togturen til Geneve. En af faktorerne var måske også, at jeg aldrig har taget så lang en togtur før. Turen gav en god baggrund for mange interessante samtaler og sparringsmuligheder i løbet af ugen. Deltagerne dannede et sjovt fællesskab på tværs af landsdele, alder, profession og baggrund.

Løft blikket fra navlen

I Geneve blev vi fra dag et præsenteret for dynamikken i det økumeniske fællesskab. Og pludselig syntes ens egen navle meget lille, når man står overfor den store mangfoldighed af mennesker og holdninger. For når man møder så mange forskellige holdninger, til emner hvor konsensus plejer at være givet, så bliver man nødt til selv at reflektere over egne standpunkter, og løfte blikket fra egen navle.

Oplevelse af det ortodokse

Det var specielt en stor oplevelse at høre den orto-

dokse repræsentant fra KEK forklare bredden af Den Ortodokse Kirke. For ved at få et menneskes ansigt på, og høre hans overvejelser, så blev teologi lige pludselig levende, nuanceret og smuk.

Levende, nuanceret og smukt

Ordene "levende, nuanceret og smukt" indrammer oplevelsen af det økumeniske fællesskab flot. Og selvom min nysgerrighed fik meget foræret, tog jeg hjem med et brændende ønske om at se endnu flere facetter af det levende, nuancerede og smukke landskab som den kristne kirke udgør verden over.

Forandret ved oplevelsen

Så turen var på ingen måder bare en tur frem og tilbage, men en tur, hvor det man kom tilbage til, ikke helt var det samme, fordi det lokale nu udgjorde en del af det globale.

ET FORFRISKENDE ALTERNATIV - ØKUMENISK EFTERÅRSKURSUS

Hvad er der særligt ved Økumenisk Efterårskursus - og hvorfor er et godt at være med? Et folkekirkeligt menighedsrådsmedlem deler sine tanker om kurset, som havde "Kirke og Frivillighed" som tema.

Af Dorte S. Andersen, menighedsrådsmedlem, Hyltebjerg Kirke

ØKUMENISK EFTERÅRSKURSUS: Som menighedsrådsmedlem i folkekirken kan man af og til føle, at drøftelserne om de store linjer er samlet i et spidst hierarki af præster og udvalgte menighedsrådsmedlemmer. Økumenisk Efterårskursus er et forfriskende alternativ til dette. På efterårskurset er der mulighed for at høre og dele tanker på tværs af læg og lærd, kirkelige retninger og erfaringer med kirkeliv.

Frivillighed er at være kirke

I 2011 var temaet for efterårskurset "Kirke og Frivillighed" og Laust Kristensen (centerleder v. Center for Frivilligt Socialt Arbejde) satte gang i debatten med sit oplæg om "Kirkernes rolle i frivillighedsamfundet". I debatten var det tydeligt at høre, at frivillighed er intimt forbundet med det "at være kirke". For nogle er frivillighed grundstenen, deres kirkesamfund hviler på. For mange andre er det en bærende kraft i det diakonale engagement og et nødvendigt supplement til personale. På hver sin måde nødvendigt og værdifuldt.

Der er brug for kirken i samfundet

Frivillighed er et vigtigt bindeled mellem kirkens rolle og civilsamfundets sammenhængskraft. Der er med andre ord brug for os – brug for kirken! Kirkerne har en rolle at spille gennem frivillighed, og dette aspekt kom til at præge debatten på kurset. Blandt andet blev det drøftet, hvordan frivilligt socialt arbejde ser ud, når det udgår netop fra kirken? Hvad er det kristne aftryk, og hvordan sætter vi kirkelige standarder for det frivillige arbejde?

Laust Kristensen foreslog, at man kunne formulere nogle såkaldte "SMARTe mål" for den frivillige indsats, sådan som vi kender dem fra de offentlige puljer til frivilligt socialt arbejde (projekternes mål skal være SMARTe, dvs: **S**pecifikke, **M**ålbare, **A**ccepterede, **R**ealistiske og **T**idsafgrænsede).

SMARTe mål for kirken

Inspireret af oplæg og debatter på kurset tænker jeg, at SMARTe mål for netop kirkens frivillige indsats måske kunne formuleres således: at vi vil udvise **S**olidaritet, **M**edfølelse, **A**ktivisme, **R**ealisme og **T**illid.

Jeg ser frem til flere spændende drøftelser med ny relevans og rækkevidde i 2012!

Økumenisk Efterårskursus

Økumenisk Efterårskurset er en årlig begivenhed første weekend i november, hvor alle er velkomne.

Læs mere på:

www.oekumenisk-efteraarskursus.dk

MED DÅBENS VAND PÅ MINE FØDDER

Hvert år uddeles Det Økumeniske Studielegat til fremme af økumeniske studier. Karen Frendø-Sørensen modtog i 2011 legatet til støtte af sit studieophold ved Lutheran School of Theology at Chicago. Her deler hun nogle refleksioner efter et semester i USA, hvor studier og gudstjenesteliv var en integreret del af teologistudiet.

Af Karen Frendø-Sørensen, teologistuderende

DET ØKUMENISKE STUDIELEGAT: I efteråret 2011 studerede jeg på Lutheran School of Theology i Chicago (LSTC). Jeg ville opleve, hvordan det er at studere teologi i et miljø, hvor kirke og gudstjeneste er en integreret del af hverdagen på en uddannelsesinstitution, som uddanner teologer og præster.

LSTC er mere end bare en uddannelsesinstitution, det er et lille samfund, hvor ansatte, professorer og studerende ønsker hinanden Guds fred til gudstjeneste kl. 11 midt i en travl arbejdsdag, og hvor man tager del i hinandens livsbegivenheder, bekymringer og glæder.

På samme tid er det en videregående uddannelsesinstitution, der stiller store krav til den studerendes forberedelse og arbejde semesteret igennem. For mig bød den travle hverdag på undervisning om forsoning og tilgivelse, feministisk bibelfortolkning, skabelse i naturvidenskab og teologi samt økologisk bibelfortolkning. Jeg lærte meget af undervisningen, og også af at leve i fællesskab med alle mine medstuderende og alle, der var ansatte eller frivillige på skolen. Jeg oplevede, at

gudstjenesten var kernen i skolens liv, og når vi mødtes til gudstjeneste midt på dagen, var vi først og fremmest menighed, på trods af al travlhed, fine titler og afleveringsopgaver.

Sanseligt gudstjenesteliv

Jeg oplevede at dåbens vand havde en ganske særlig betydning i kirkerum og liturgi på LSTC. Det kom også til at omkransede mit studieophold. Min første gudstjeneste var meget festlig! Trommerytmer, orgelbrus og dåbsvand, der blev stænket ud over os i rigelige mængder er det der står klarest i min erindring. Tænk at blive mindet om sin dåb på en så konkret måde, som at mærke Guds nådes regn på sin pande! Jeg blev hurtigt inddraget i gudstjenestefællesskabet, og der gik ikke længe før jeg selv var én af dem, der bød velkommen og delte programmer ud eller var medhjælper ved nadveren. Lige gyldigt om man er studerende eller professor, er man i gudstjenesten først og fremmest menighed.

International og økumenisk læring

Studieopholdet medførte mange nye bekendtskaber og kontakter i det kirkelige landskab, ikke bare i USA, men også i Kenya, Slovakiet og Tyskland, og med kristne fra

mange forskellige kirkeretninger. Jeg oplevede stor imødekommenhed og har også fået indsigt i fagområder, som ikke er i fokus på mit studie i Danmark. Jeg tog et fag på en katolsk uddannelsesinstitution, og her lærte jeg mange munke og nonner at kende. Det medførte en af de mest specielle oplevelser: I en smuk kirke i den italienske bydel blev jeg "gift" med en katolsk præst! Det var dog kun en øvelse, – de kommende katolske præster skulle i deres liturgi-undervisning planlægge og gennemføre en romersk katolsk / luthersk bryllupsceremoni, og jeg og en medstuderende var med som hhv. brud og luthersk præst. Det var en god oplevelse at planlægge og gennemføre "vielsen" i fællesskab, hvor jeg lærte både om den katolske tradition og liturgi og min egen lutherske.

Dåbens vand på fødderne

I den sidste gudstjeneste på LSTC blev vi, som skulle rejse, sendt af sted med bønner og gode ønsker fra LSTC community'et.

Som de første skridt på vores rejse gik turen gennem bassinet med dåbsvand i bare tæer. Da vi kom op blev vores fødder tørret af vores studiekammerater, professorer og andre vi havde delt vores liv på LSTC med.

Denne oplevelse af at være sendt afsted med dåbens vand på mine fødder, af - og til - det omsorgsfulde og udfordrende fællesskab som kirken er, opsummerer min oplevelse af studieopholdet. Jeg er sendt afsted ud i min fremtid, med dåbens vand på mine fødder og med et stort, omsorgsfuldt og udfordrende kirkefællesskab omkring mig, hvadenten jeg er i USA eller Danmark eller et andet sted. Jeg glæder mig til at gå videre ud i det arbejde der skal blive mit.

DET ØKUMENISKE STUDIELEGAT

Grib chancen, rejs ud og lær om andre kirker! Det Økumeniske Studielegat kan søges af alle, der ønsker at dygtiggøre sig inden for andre kirkelige traditioner end sin egen med henblik på at drage nytte af sin viden og erfaring i sin hjemlige kirkelige sammenhæng.

Det Økumeniske Studielegat uddeler legatportioner på op til 25.000 kr.

Legatet har ansøgningsfrist næste gang d. 1. marts 2013.

Læs mere på www.danskekirkestraad.dk

ÅRSREGNSKAB

Registrerede Revisorer FRR
Merete Jacobsen
Ledreborg Allé 1301
4000 Roskilde

CVR: 1133 2609
☎ 4632 5632
✉ 4632 5631

revisor@merrevision.dk
www.merrevision.dk

MerRevision
DIN PERSONLIGE RÅDGIVNING

Danske Kirkers Råd

Årsregnskab 2011

CVR-nr. 18724413

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors erklæring	3
Resultatopgørelse 1. januar 2011 - 31. december 2011	4
Aktiver pr. 31. december 2011	6
Passiver pr. 31. december 2011	6
Noter 1. januar 2011 - 31. december 2011	7

Ledelsespåtegning

Ledelsen aflægger hermed årsregnskab for perioden 1. januar 2011 - 31. december 2011 for Danske Kirkers Råd.

- Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven med tilretninger efter foreningens interne behov.
- Årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Årsregnskabet indstilles til årsmødet godkendelse.

København, den 14/5-2012

Anders Gadegaard (formand)

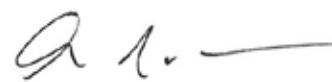

Mads Christoffersen (generalsekretær)

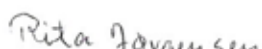

Jens Christensen

Peter Götz

Erling Tiedemann

Peter Fischer-Møller

Aase Rønkilde Pedersen (kasserer)

Rita Jørgensen

Årsregnskabet er godkendt på Danske Kirkers Råds årsmøde

København, den

_____
dirigent

Den uafhængige revisors erklæring

Vi har revideret årsregnskabet for Danske Kirkers Råd for regnskabsåret 1. januar 2011 – 31. december 2011, omfattende anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet aflægges efter årsregnskabsloven. Revisionen har ikke omfattet budgettallene.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsregnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for organisations udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af organisations interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens og vedtægternes krav til regnskabsaflæggelse og at det giver et retvisende billede af organisationens aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat.

Supplerende oplysninger vedrørende andre forhold

Tips og lotto

Revisionen er foretaget i overensstemmelse med bekendtgørelse af 5. maj 2000 § 5 stk. 3

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i § 3 stk. 1 og 2
Tilskuddet er anvendt i tilskudsåret
Tilskuddet er brugt til formålet
Tilskudsmidlerne er anvendt sparsommeligt

Roskilde, den

1/3 2012

MER REVISION

Merete Jacobsen
registreret revisor
FSR danske revisorer

Resultatopgørelse 1. januar 2011 - 31. december 2011

	Note	2011	Budget 2011	2010
Indtægter				
Medlemskontingent	1	1.001.410	992.954	987.138
Gaver	2	57.596	35.000	53.590
Kollekter		24.506	25.000	24.990
Salg af bøger		2.176	5.000	3.244
Tipsmidler		72.974	0	77.499
Andre fonde og legater		10.000	80.000	10.000
Ole Kirks Fond		20.000	0	20.000
Danske Kirkedage - administration		30.000	0	30.000
Renteindtægter		23.662	5.000	34.343
Årsmøde		16.348	0	0
Klimagruppen - Grøn Kirke		88.469	0	39.322
Roskilde Stift - Grøn Kirke		150.000	125.000	0
Migrantgruppen		134.329	0	63.320
Kontaktgruppen		29.000	0	0
Øremærkede midler		0	100.000	0
Diverse		0	140.000	7.700
Overført fra hensatte midler	3	0	68.000	120.196
Indtægter i alt		1.660.470	1.575.954	1.471.342
Udgifter				
Lønninger	4	809.227	886.131	775.351
Rejser		19.332	20.000	14.467
Repræsentation		4.658	0	6.548
Lokaler		133.369	139.000	126.561
Øvrige sekretariatsomkostninger	5	153.888	125.000	146.056
Information	6	20.230	30.000	23.610
Møder		56.816	90.000	87.128
Migrantgruppen		146.928	0	64.746
Kontaktgruppen		25.469	0	0
Klimagruppen		73.973	96.000	51.205
Andre projektmidler		3.965	100.000	0
Roskilde Stift - Grøn kirke		104.344	0	0
Økumenisk studielegat		0	0	39.064
Børnehjælpskonto		0	0	20.550
Uforudsete udgifter		0	30.000	12.174

side 4

Hensættelser	7	96.250	40.000	80.250
Udgifter i alt		1.648.449	1.556.131	1.447.710
Årets resultat		<u>12.021</u>	<u>19.823</u>	<u>23.632</u>

Aktiver pr. 31. december 2011

	Note	2011	2010
Deposita		18.342	18.342
Diverse tilgodehavender		88.768	1.094
Tilgode Areopagos (Det Økumeniske Studielegat)		266.250	250.000
Mellemregning Danske Kirkedage	11	2.640	0
Periodiseringer		25.536	8.540
Likvide beholdninger	8	301.331	554.062
Aktiver i alt		702.867	832.038

Passiver pr. 31. december 2011

	Note	2011	2010
Egenkapital	9		
Egenkapital		173.759	161.738
Egenkapital i alt		173.759	161.738
Fremført til næste år			
Hensættelser	10	384.534	409.181
Mellemregning Danske Kirkedage	11	0	95.292
		384.534	504.473
Gæld			
Skyldige skatter		27.030	21.009
Feriepengeforpligtelse		97.582	114.969
Skyldigt revisorhonorar		19.250	13.750
Andre skyldige omkostninger		712	16.099
		144.574	165.827
Passiver i alt		702.867	832.038

Noter 1. januar 2011 - 31. december 2011

	Budget	
	2011	2010
I Medlemskontingent		
Alpha Danmark	2.132	2.132
Apostolsk Kirke Danmark	13.700	13.700
Assisikredsen	2.600	2.600
Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund	2.000	2.000
Baptistiernes kvindekreds	5.100	5.100
Baptistkirken Danmark	34.700	34.700
Bibelselskabet	22.700	22.700
Brødremenigheden	1.400	1.400
Church of Love	533	533
Danmarks kirkelige mediecenter	6.396	6.395
Danmarks Krist. Gymnasiastbevægelse	2.300	2.300
Danmarks Unge Katolikker	3.200	3.200
Danmarks Økumeniske Kvindekomite	2.239	2.238
Danmarks Økumeniske Kvindekomite 09	0	2.132
Danmission	10.600	10.658
Dansk Oase	6.929	6.927
De Grønne Pigespejdere	5.330	5.330
Den Anglikanske Kirke	2.600	2.600
Den Folkekirkelige Aids-tjeneste	1.066	0
Den Koptisk-Ortodokse Kirke	1.400	1.400
Den ortodokse kirke	1.200	0
Den Reformerte Synode	3.600	3.780
Den Romersk-Katolske Kirke	78.884	78.866
Det Danske Missionsforbund	18.600	18.600
Det Økumeniske Center	5.900	0
Dialogcentret	0	2.400
Exit	5.000	0
FDF	24.518	24.518
Folkekirkens Mellemkirkelige Råd	447.718	435.000
Folkekirkens Nødhjælp	53.300	53.288
Frelsens Hær	14.000	14.000
Fyens stift	8.000	0
Haderslev stift	5.700	5.700
Helsingør stift	10.200	10.200
Herlev fælleskirkelige udvalg	1.066	1.066
IKON-Danmark	2.400	2.400
International Church of Copenhagen	2.700	2.700
KFUM og KFUK i Danmark	16.000	16.000

side 7

KFUM's sociale arbejde	5.300	5.300
KFUM-spejderne i Danmark	27.716	27.710
Kirkefondet	6.929	6.929
Kirkeligt Centrum	1.300	1.300
Kirkernes Integrations Tjeneste	5.700	5.700
Københavns Stift	8.000	8.000
Lolland-Falsters Stift	5.400	5.400
Malteserrådet	1.279	1.279
Markens Liljer	533	533
Metodistkirken i Danmark	25.200	25.200
Metodistkirkens Kvindeforbund	0	0
Mission Afrika	10.800	10.800
Ortodokse Kirke	0	1.200
Pinsekirken i København	14.000	14.000
Ribe stift	5.700	5.000
Roskilde stift	8.900	8.900
Samvirkens Menighedsplejer	0	2.000
Stiftsrådet på Fyn	0	8.000
Studentermenigheden Århus	3.091	3.091
Sudanmissionen	0	0
Svenska Kyrkan	1.400	1.400
Tværkulturelt center	533	533
Viborg Stift	8.300	8.300
Vor Frue Kirke København	10.500	12.500
Youth for Christ	3.000	3.000
Ys Men Denmark	3.518	0
Økumenisk Tid	0	5.900
Økumenisk Ungdom	1.000	1.000
Aalborg Stift	10.200	10.200
Århus stift	7.400	7.400
	<u>1.001.410</u>	<u>992.954</u>
		<u>987.138</u>

Gaver	Budget		
	2011	2011	2010
Faste givere	38.475		44.290
Medlemskredsen	19.121		9.300
	<u>57.596</u>	<u>35.000</u>	<u>53.590</u>

	Budget		
	2011	2011	2010
3 Overført hensatte midler			
Det Økumeniske Studielegat	0		19.064
Lønudligningsmidler	0		68.700
Grøn kirke	0		11.882
Børnehjælpskonto	0		20.550
	<u>0</u>	<u>68.000</u>	<u>120.196</u>

	Budget		
	2011	2011	2010
4 Lønninger			
Lønninger	839.657		794.847
Refusion løntilskud og sygedagpenge	-196.450		-257.649
Pensioner og sociale bidrag	137.867		167.236
Kursusudgifter og bøger	10.435		40.845
Multimediebeskatning	-6.000		0
Transportudgifter, frivillige medarbejdere	21.190		20.288
Personaleomkostninger	2.528		9.784
	<u>809.227</u>	<u>886.131</u>	<u>775.351</u>

	Budget		
	2011	2011	2010
5 Øvrige sekretariatsomkostninger			
Kontorartikler og tryksager	0		15.749
Kopimaskine	6.418		11.801
EDB-udgifter	25.860		26.826
Småanskaffelser	4.462		5.572
Telefon	22.689		17.928
Porto og gebyrer	12.973		23.555
Revision og bogholder	24.399		15.750
Advokathonorar	240		0
Forsikringer	12.295		10.545
Faglitteratur	4.889		3.416
Kontingenter	2.921		4.245
Renteudgifter	1.156		1.303
Løngebyrer	3.474		0
Vennedatabase	27.942		0
Diverse	4.170		9.366
	<u>153.888</u>	<u>125.000</u>	<u>146.056</u>

6 Information	Budget		
	2011	2011	2010
Hjemmeside	1.659		5.250
Informations- og nyhedsbrev	0		5.000
Annoncer	18.571		13.360
	<u>20.230</u>	<u>30.000</u>	<u>23.610</u>

7 Hensættelser	Budget		
	2011	2011	2010
Det Økumeniske Studielegat	36.250		22.250
Lønudligningsfond	60.000		58.000
Grøn kirke	0		0
	<u>96.250</u>	<u>40.000</u>	<u>80.250</u>

8 Likvide beholdninger	2011	2010
	Kassebeholdning	3.034
DB 6055710	29.592	6.137
Andelskassen Oikos 892 000 2464	38.637	306.194
Andelskassen Oikos 892 970 2388	2.441	25.803
Andelskassen Oikos 324 003 101	261	253
Andelskassen Oikos 65003101	219.098	212.121
Merkur - 8401-1166273	8.268	0
	<u>301.331</u>	<u>554.062</u>

9 Egenkapital	2011	2010
	Egenkapital primo	161.738
Overført af årets resultat	12.021	23.632
Egenkapital i alt	<u>173.759</u>	<u>161.738</u>

10 Hensættelser

<i>Økumenisk studielegat</i>	2011	2010
Hensat primo	307.011	283.825
Renter overført til studiefond	16.250	22.250
Udbetalte legatportioner	-30.000	-19.064
Bidrag fra Ole Kirks Fond	20.000	20.000
	<u>313.261</u>	<u>307.011</u>

<i>Lønudligningsmidler</i>	2011	2010
Hensat primo	58.000	68.700
Anvendt af hensættelse	-58.000	-68.700
Hensat i året	60.000	58.000
	<u>60.000</u>	<u>58.000</u>

<i>Gron kirke</i>	2011	2010
Hensat primo	40.370	52.252
Anvendt af hensættelse	-40.370	-11.882
Hensat i året	0	0
	<u>0</u>	<u>40.370</u>

<i>Bossey</i>	2011	2010
Hensat primo	0	0
Deltagerbetaling og tilskud	75.450	0
Udgifter	-69.977	0
Hensat i året	0	0
	<u>5.473</u>	<u>0</u>

<i>Andre projekter</i>	2011	2010
Hensat primo	3.800	3.800
Hensat i året	2.000	0
	<u>5.800</u>	<u>3.800</u>

Hensættelser i alt	<u>384.534</u>	<u>409.181</u>
---------------------------	----------------	----------------

11 Projekt - Danske kirkedage

	2011	2010
Primo	95.292	201.011
Kontingentindtægter	110.000	110.000
Renteindtægter	0	0
Udgifter	-207.932	-215.719
	<u>-2.640</u>	<u>95.292</u>

